

М. Кисел 930

Легіон імени Симона Петлюри — Антикомуністичне Об'єднання Кол. Військовиків Сов. Армії

ШТУРМ

Військово-політичний журнал ЛЕГІОНУ імени СИМОНА ПЕТЛЮРИ

SIMON PETLURA's LEGION
Ukrainischer Antikommunistischer
Verein ehemaliger Soldaten
und Offiziere der Sowjet Armee

LEGION of SIMON PETLURA
Ukrainian Antikommunistie
Organization of former soldiers
and officers of the Soviet Army

LEGION de SIMON PÉTLURA
Association Ukrainienne Anti-
communiste d'Anciens Soldats
et Officiers de l'Armée Soviétique

S T U R M

№ 1-2 (22-23)

OKTOBER-NOVEMBER 1957

6. Jahrgang

Preis 1 DM

Herausgeber: I. Bojko
Neu-Ulm, Industriestr. 14.
Deutschland

З М І С Т:

Полк. І. Коваль:

**Зріст ролі советської армії
у внутрішній політиці СССР**

І. Стороженко:

Варшавський пакт

Капітан Б. С:

Советські військові місії

Ф. Гаркуша

Голова Кр. Орг.
ЛСП в Аргентині

Ми легіонери Симона Петлюри

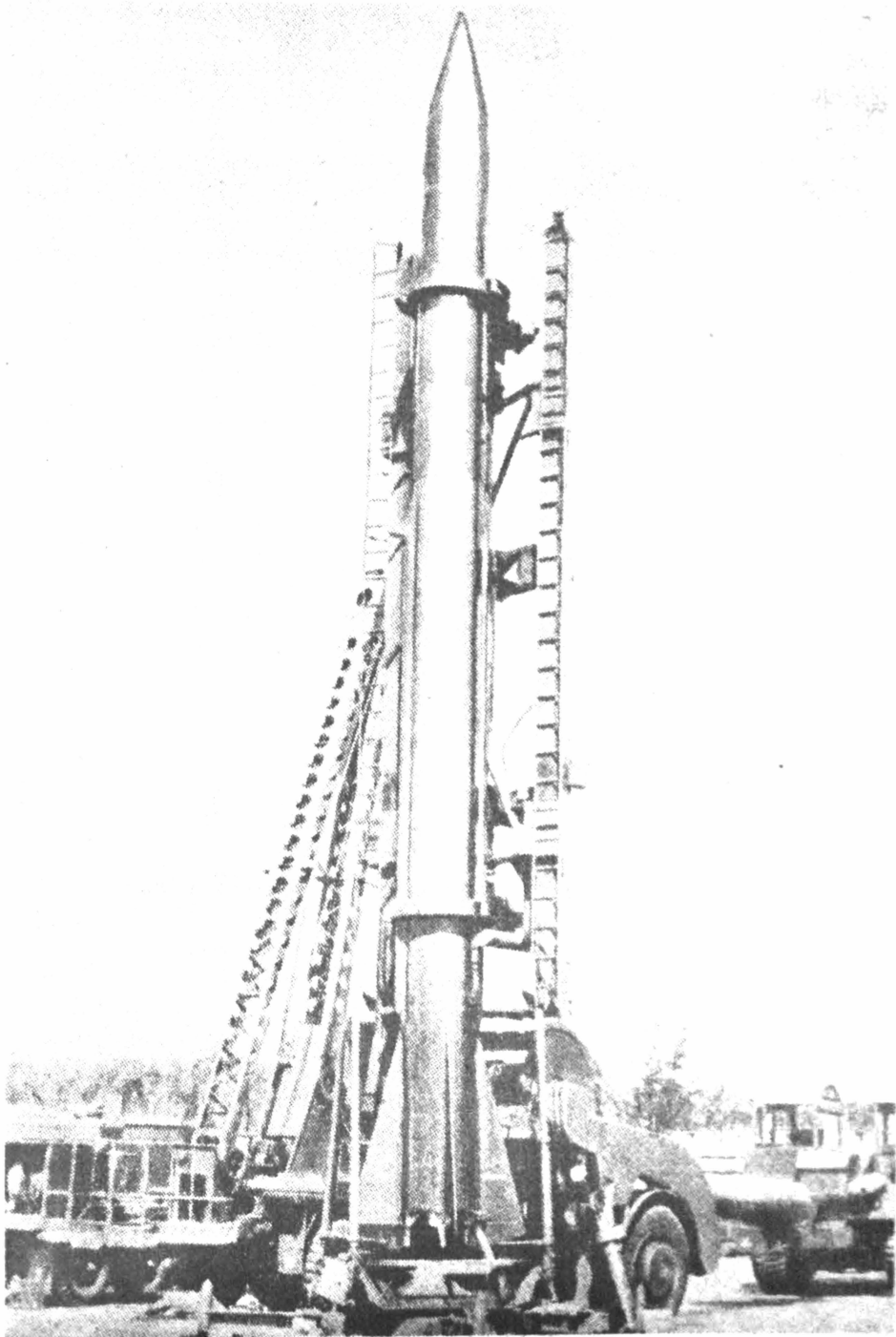
С. Павленко:

**Ракетна зброя у наступній
війні**

3 життя ЛСП

Жовтень-листопад 1957

РІК ВИДАННЯ 6-й

КОМУНІКАТ

Головної Військової Управи Легіону Симона Петлюри

3. серпня 1957 року в Новому Ульмі під головуванням голови Головної Військової Управи Легіону Симона Петлюри полк. І. І. Ковалів відбулося поширене засідання ГВУ ЛСП.

На засіданні відзначено виняткову оперативність у праці та жертвенність працівників ГВУ ЛСП, особливо за останні 6 місяців при виключно несприятливих матеріальних умовах, що витворилися у зв'язку з від'їздом колишнього голови ГВУ ЛСП майора В. В. Григоренка до США, обговорено й затверджено плани праці на майбутнє та розглянуто ряд важливих організаційних питань.

ГВУ ЛСП прийняла ряд рішень для скріплення матеріальної бази як ГВУ ЛСП, так і видавничої бази журналу «Штурм». Останній повинен виходити щомісяця і своїм змістом мусить задовольняти потреби легіонерів-воїнів, підстаршин та старшин усіх рангів. Журнал повинен повсякчасно інформувати своїх читачів про сучасний стан у світі, а зокрема на Україні.

Рівночасно ГВУ ЛСП доводить до відома легіонерів, що існування Легіону, на прапорі якого записана безкомпромісова боротьба з московсько-комуністичним імперіалізмом в обороні правди, волі, свободи для всього українського народу у власній українській державі і тривалого миру в світі, доводить московського окупанта до люті. Всупереч твердженням советської агентурної рептилки «За повернення на батьківщину» в чч. 51, 52, 53, що «штаб легіону розбігся», ми його зміцнюємо, розбудовуємо та непохитно віримо в наш швидкий поворот на вільну, ні від кого незалежну батьківщину. Повернемося як господарі на свою землю і злочинців поставимо перед народним судом. Кремлівські диктатори занепокоєні існуванням Легіону. Тому і ллють бруд

на нашу організацію, намагаючись скомпромітувати нас в очах нашого народу. Та ллючи неперебірливу лайку на адресу Легіону і його членів, Кремль цим самим дає нам у руки документ-посвідчення, що ми праві в нашій боротьбі за волю й незалежність українського народу. Це свідчить, що ми йдемо правильним шляхом, а наша діяльність дошкульна ворогові.

На нас лежить велика відповідальність супроти наших поневолених братів і сестер, які мучаться в комуністичному ярмі на Україні й поза її кордонами. Ми, легіонери, не сміємо і не маємо права конітулювати перед ворогом у боротьбі за визволення України, не зневірятись чи деморалізуватись через перевтому. Ворог і далі буде вести проти нашої організації посилену пропаганду та розкладницьку кампанію. В обличчі ворожого нападу ми мусимо витримати і відбити його провокаційні виступи. Ми не сміємо послаблювати наших лав. Мусимо втримувати легіонерську мораль на високому рівні, мусимо дисциплінованими рядами згуртовуватися довкола нашого Державного Центру в екзилі — Української Національної Ради.

Головна Військова Управа Легіону Симона Петлюри звертається до всіх легіонерів, Крайових Військових Управ, місцевих відділів ЛСП з закликом дружньо і творчо працювати над підвищенням своїх військово-політичних знань, поповнювати й зміцнювати легіонерські лави. Всі сили віддавати для справи визволення з комуністичної неволі України, щоб у ній побудувати новий, дійсно демократичний лад.

Полк. І. КОВАЛЬ

(Голова ГВУ ЛСП)

Ст. Лейтенант І. БОЙКО

(Кер. орг. відділу ГВУ ЛСП)

„Народе України!

Твоєю силою, волею, словом, стала на землі Українській Вільна Українська Народня Республіка. Справдилась колишня мрія батьків Твоїх, борців за вольности і права трудящих“.

...„Однині Українська Народня Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу“.

(З IV Універсалу з 22. січня 1918)

Полк. І. КОВАЛЬ

Зріст ролі советської армії у внутрішній політиці СРСР

Роль советської армії, як чинника зовнішньої політики советського уряду, загальновідома. Погрозливі ноти і листи Булганіна до країн Західної Європи в справі американських баз і розташування стратегічної атомової зброї на їхніх теренах. Погроза застосувати ракетну зброю проти Англії і Франції в час конфлікту в Суецькій зоні. Розправа советських збройних сил з угорською народною революцією. Все це базувалося на переважаючій силі советської армії на європейському терені.

Але на Заході ставиться інше питання. Яка роль советської армії у внутрішньому житті СРСР, зокрема у розграх «колективного керівництва»? Як відомо, за Сталіна советська армія була зведена до ролі пасивного спостережника щодо внутрішньої політики советського уряду. Події порядку великих революцій: розкуркулювання, колективізація, організація штучного голоду в Україні — не найшли більшого відгуку в армії. Навіть під час величезної чистки в самій армії і цілій країні (1937—38 рр.), коли по цілому СРСР запрацювали буквально фабрики смерті, де тисячами нищився командний склад армії, — армія не спромоглася на поставу збройного спротиву терористичній сваволі партійного керівництва.

Сталін зосереджував у своїх руках фактичну законодавчу владу (якою є верхівка партії, а не Верховна рада), виконавчу (як голова Ради міністрів) і фактичну судову владу (якою в різні часи були ЧК, НКВД, МВД, КГБ, а не Верховний суд). Свою владу він розбудовував на силі політичної поліції (фактичній судовій владі, яка була під керівництвом його секретаріату). З приходом до влади «колективного керівництва» зосереджувана в руках Сталіна влада була поділена поміж Хрущовим (партія), Маленковим (уряд) і Берієм (політична поліція). Таким чином фактична влада опинилася в одних руках Берія. Але Берія не був Сталіном, а очевидно мав амбіцію ним стати, маючи в своїх руках готовий апарат насилля. Зрозуміло, що решта «колективного керівництва» мусіла щось протиставити силі політичної поліції. Одиною реальною силою в країні була ар-

мія, яка до того з політичною поліцією мала старі і недавні, часу війни (СМЕРШ), поражунки. Отже само партійне керівництво було зацікавлене в активізації сили армії у внутрішній політиці СРСР.

На можливу активізацію армії у внутрішній політиці СРСР звернули увагу і на Заході, вважаючи її одинокою силою, яка могла б поставити реальний спротив тоталітарному режимові. Особливі надії на советську армію і зокрема на її чоловічого представника маршала Жукова, покладає значна частина російської еміграції. Цю частину російської еміграції найкраще влаштував би військовий палацовий переворот в СРСР. Вона не від того, щоб комуністична диктатура була замінена військовою диктатурою на чолі з Жуковим. Це її влаштовує ще й тому, що це була б найзручніша для неї нагода розправитись з усіма союзними республіками здеградувавши їх до звичайних губерній російської держави. Бо вона цілком здає собі справу, що сподіватись на успіх перевороту в національних відносинах в СРСР в користь російської державности, можна лише за абсолютної і кривавої диктатури. Звідси і ставка на військову диктатуру.

Зростаючу роль советської армії у внутрішній політиці СРСР можна бачити на тому значенні, яке вона відігравала на окремих етапах розгри поміж «колективним керівництвом». Це також видно на зрості значення її найпопулярнішого генерала з останньої війни — маршала Жукова, здеградованого колись Сталіном з начальника генерального штабу до рядового командуючого військовою округою.

В 1953 році, зразу по смерті Сталіна, маршал Жуков призначається першим заступником військового міністра. В червні 1953 року, в час ліквідації Берія, частини регулярної армії забезпечували нейтралізацію військ МВД і частин московського гарнізону, що був фактично в руках Берія. Успішність цієї операції зразу ж позначилася на партійному становищу Жукова, з кандидатів він переводиться в члени ЦК КПСС, збільшуючи число військових представників в ЦК до 7 чоловік.

В лютому 1955 року усувається Ма-

ленков з поста голови Ради міністрів. Операцію переводить Хрущов, використавши незадоволення армії політикою Маленкова, який виступив з програмою крутого піднесення добробуту населення, для чого треба було різко зменшити кредити на важку промисловість, а це було рівнозначним зменшенню кредитів на армію. Характерно, головним ідеологічним зброєносцем Хрущова проти Маленкова, який узяв на себе теоретичну аргументацію переваги важкої промисловості над легкою (гармати замість масла), був Шепілов — тодішній головний редактор «Правди». Ця пертурбація в «колективному керівництві» приносить Жукову становище міністра оборони. Вперше маршал, кадровий військовик, об'єднує під своїм керівництвом усі збройні сили СРСР (армію, авіацію і морську флоту). Слідом за цим одинадцять генералів отримують звання маршалів.

На XX з'їзді КПРС число членів ЦК військових підноситься до восьми, а Жуков обирається кандидатом у члени президії ЦК. Звертає на себе увагу факт зникнення з членів і кандидатів ЦК представників політичного управління армії. Навіть начальник політуправління генерал-полковник Желтов не ввійшов у члени чи кандидати ЦК. Це результат того, що політичне керівництво армії зведено до ролі технічних помічників стройових старшин армії, що в свою чергу свідчить про політичну довіру командному складові армії.

На початку 1957 року, на офіційне запрошення начальника Академії національної оборони генерала Хабібулі, Жуков з цілою свитою дорадників і технічних військових експертів виїждить до Індії і країн Південної Азії. За всю історію советської армії таке самостійне політичне представництво за кордоном армія мала лише двічі. В 1928 році Ворошилов відвідав Туреччину, а в 1935 році маршал Тухачевський був на похороні англійського короля. Але поїздка Жукова до Індії мала куди ширші завдання і повновласні, як згадані дві попередні.

З військової точки погляду це була буквально інспекційна подорож, з упором на інспекцію військово-учбових закладів Індії (академії, військові школи й учбові центри, а також повітряні і військово-морські бази, військова індустрія й ін.). Він виступав з рефератами про можливий характер майбутньої війни, про ролі атомової зброї, впливу нової зброї на стратегію і тактику. Між іншим, в одній із своїх до-

повідей він критично відгукнувся про доповідь фельдмаршала Монтгомері в США. Він не погоджувався з Монтгомері щодо «фаз» і характеру майбутньої війни, щодо значення авіаційних у морській флотії і т. ін.

Але крім суто військово-технічних функцій, Жуков мав на меті і широкі політичні цілі. Він старався про поглиблення розцілини поміж азійськими країнами і Заходом. На нього була покладена місія розбудови тіснішого контакту з Індією і впливу на індійську армію з готовістю стати їй у допомогу. демонстрація своєї військової переваги над Заходом, неутралізація західних політичних впливів в індійській армії, особливо англійського, створення атмосфери недовіри до західних держав і особливо до США.

З тієї ролі, яку виконував Жуков в Індії можна зробити висновок, що поперше — він користується в Кремлі повною політичною довірою і подруге — що він сам пересувається в рангу політичних фігур першої величини.

Не треба забувати, що Індія для московських можновладців, це дуже відповідальна ділянка праці, з якою вони пов'язують свої далекойдучі плани. Треба також мати на увазі, що ці плани розбудовуються на базі реально діючих в Індії сил як комуністичних так і нейтралістично наставлених. А вони не мали. На недавніх виборах до парламенту, число голосів поданих за комуністів у всій Індії подвоїлось супроти попередніх виборів (з 6 мільйонів піднялося до 12, що складає 10% загального числа виборців). А в провінції Керала з населенням в 13 мільйонів, комуністична партія отримала абсолютну більшість голосів

В реорганізації управління промисловістю за територіальним принципом у першу чергу була зацікавлена армія. (Можливість паралізування адміністративного центру, а тим самим і паралізування управління промисловістю цілого СРСР). Противники Хрущова, як відомо, були проти реорганізації чисто з політичних мотивів — можливості розросту економічної автаркії окремих республік, чого не могла знести їх централістична натура. Але вони не виступали проти, бо знали заангажування армії в цьому питанні, що це відповідає теперішній перебудові керівництва армією за таким же принципом.

Хрущов блискуче використав таку ситуацію. Він настільки поспішав нав'язати своїм противникам змаг (пошвидче затінити їх виграною боротьбою),

що навіть не скликав поновного пленуму ЦК, а добився постановки цього питання прямо на Верховній раді.

Цей поспіх Хрущова став зрозумілим лише потім, коли відбулися недавні події в Москві, що фактично були палацовим переворотом у Кремлі і які закінчились деградацією таких партійних зубрів як Молотов, Каганович, Маленков. В результаті цих подій колишнє «колективне керівництво» докорінно змінилось. Хоч вивіска над ним залишилась стара — «колективне керівництво», але його характер став зовсім іншим. Хрущов у ньому став доміантною фігурою. Ця операція Хрущову вдалася не без підтримки керівництва армії. Як свідчать польські джерела, в найкритичнішу для Хрущова хвилину, коли він уже лишився в меншості і коли вже на його місце був висунутий Мблотов, Жуков виступив з категоричною заявою: «Армія не підтримує політики Молотова». Цим було внесено заміщення в коло противників Хрущова. А для скликаного пленуму ЦК це був орієнтуючий аргумент, який показав його учасникам, що ще зважували всі «за і проти», — за кого їм активно виступати (так звані «служіліє люди», яких у ЦК була завжди більшість). Пленум закінчився повним провалом групи Молотова і групи Маленкова, які Хрущов майстерно об'єднав під назвою антипартійної групи, як щось однорідне.

Для Жукова й армії ця потасовка в «колективному керівництві» закінчилась підвищенням Жукова до ранги члена президії ЦК. Значення цього факту важко переоцінити. Адже це вперше в історії КПСС, справжній представник армії, а не політичний маршал, входить у найвищий партійний орган, що фактично є верховним ідеологічно-адміністративним центром цілої держави.

Політика Хрущова імпонувала армії, очевидно, своїм прагматизмом, своєю динамічною практичністю, тоді як політика його противників відштовхувала своїм ідеологізмом, що межував з догматизмом. Крім того, в Хрущова очевидно лишилися добрі зв'язки з армією ще з часів останньої війни. Не зайво буде згадати, що майже цілу війну Хрущов провів на фронті і дуже часто в критичні для армії часи (Харківська операція) виступав по її боці перед верховним командуванням в особі Сталіна, тоді як Маленков, і решта тепер zde-градоавної групи всю війну провели в апараті, в оточенні Сталіна.

З підвищеного огляду головних подій в СРСР, досить яскраво вимальовується активізація армії у внутрішній політиці «колективного керівництва». Західні спостережники, навіть, схильні вбачати в совєтській армії самостійну, незалежну від партії, силу, яка готова, не лише претендувати і висувати своїх представників на найчільніші партійно-державні пости й активно впливати на партійно урядову політику, але й готова силою придушити партійний спротив і перебрати владу в державі в свої руки. Термідор і бонапартизм, вважають ці спостережники, є черговим і недалеким етапом у Совєтському Союзі.

Аналізуючи події в СРСР з окола, воно справді так виглядає. Але коли до цих подій приглянутись з нутра — картина дещо міняється. Треба мати на увазі що весь командний склад армії належить до верхівки партії, верхівки, якою влада найбільш піклується, яка поставлена в найупривіліюваніше становище. Отже чого вона може бажати ще. Крім того, є ще інша, може навіть, важніша перепона.

Серед командного складу армії росіяни мають абсолютну перевагу, що набагато перевищує їхню питому вагу в СРСР. При чому, це найбільш імперськи наставлена частина російської інтелігенції. Перед перебранням влади в свої руки вона, очевидно, мусить добре застановитись над тим, що це принесе їй особисто і основне, що це дасть нового для російської держави? Адже вони добре здають собі справу в тому, що СРСР як цілість, не можна буде утримати ніякими національно-російськими ідеями. А про сьогодинішнє значення російського елемента в світовій політиці і світовій історії, при зведенні СРСР до російської національної держави — не можна й мріяти.

Не треба також недооцінювати і традиційної структури совєтської армії. Поминаючи факт її політизації і пропизання поліційним наглядом, на верхах вона розбудовується впровадженням і культивуванням антагоністичних наставлень — конкуруючих поміж собою осіб, чим унеможливується її консолідація, як монолітного організму. Так, коли по смерті Сталіна на чолі армії був поставлений політичний маршал Буганін, то його замісниками були поставлені на рівних правах два антагоністи — маршали Жуков і Васілевський. Один репрезентував армію, а другий був тісно пов'язаний з партійним «колективним керівництвом». Ко-

ли Жукова в 1955 році було призначено міністром оборони, то слідом у протипагу був висунутий на командувача військ Варшавського пакту його антагоніст маршал Конев. Такими заходами в армії витворювалось свого роду «колективне керівництво», що є основною перепорою для розросту армії в самостійну політичну силу. Їй все не вистачатиме монолітності.

Щодо прогнозу на майбутнє, то майже з певністю можна сказати, в ближньому майбутньому советська армія не матиме змоги виступати як самостійна протикомуністична сила. Її роля у внутрішній політиці і далі може зростати,

але її верхівка все буде на боці якоїсь партійної комбінації, бо вона все буде часткою тієї верхівки.

Але це не означає, що з армії не можуть вилонитись частини і особи командного складу протирежимного і протикомуністичного наставлення (вже хоч би через національну неоднорідність советської армії), які в зручний момент не розпочнуть визвольну боротьбу. Та це не буде вже виступ армії як цілості, а лише її частини, і найбільше імовірно її неросійської половини, що з часом найде шляхи консолідації своїх сил.

І. СТОРОЖЕНКО

Варшавський пакт

Варшавський пакт — воєнний союз країн советського блоку було створено в травні 1955 року. Цей воєнний союз в дійсності існував ще до його офіційного проголошення, при чому керівну ролю в ньому грав СРСР. Жодна з країн сателітів не могла й перед цим пактом претендувати на будь-яке самостійне потягнення щодо розвитку і застосування власних армій. Советський генеральний штаб розбудовував, вишколював і озброював армії сателітів у повному погодженні з своїм загальними завданнями й планами. Армії сателітів розглядались, як частина збройних сил СРСР й мали не тільки стандартне советське озброєння, але й єдині зміст і методи військової та політичної підготовки і навіть уніформу одягу советського взірця.

Дислокація советського війська на території країн сателітів провадилася також за рішеннями керівництва СРСР, тобто була правом сильного.

Тому об'єднання збройних сил сателітів під загальним командуванням Советського Союзу — головнокомандувач військом Варшавського пакту маршал Конев, начальник штабу генерал армії Антонов — було лише оформленням того, що в дійсності вже існувало.

З пропагандною ціллю створення Варшавського пакту мотивувалося існуючою, ніби, небезпечкою агресії з боку західних держав (особливо з боку так званого західного військового блоку НАТО), і витікаючою звідси, мов, необхідністю об'єднання військового ко-

мандування і військових зусиль щодо справи спільної оборони.

Насправді ж Варшавський пакт мав за мету закріплення військово-політичного підкорення країн-сателітів советському керівництву і переслідував ціль надати советському керівництву «моральне право» (тобто право, обумовлене договором) командувати не тільки в царині загальної військової підготовки, але й у царині ліквідації засобом застосування збройних сил можливих там спроб скинення комуністичного режиму. Це було необхідно справою для кремлівських можновладців тим паче, що народне повстання в червні 1953 року в Східній Німеччині стало грізним попередженням супроти їхньої диктатури в східноєвропейських країнах. Тому Варшавський пакт був фактично не тільки воєнним договором лідерів СРСР з лідерами компартій країн-сателітів, але й угодою, спрямованою проти підкорених їм народів у країнах Східної Європи.

Згідно секретного договору між учасниками Варшавського пакту, окремі пункти якого стали відомими лише наслідком подій у Польщі і народньої революції в Угорщині в жовтні-листопаді минулого року, а також наслідком запровадженого часткового перегляду умов Варшавського пакту, советський уряд користувався наступним правом:

а) Розміщувати своє військо і створювати військові бази на території країн-сателітів. При цьому, як дислокація війська, так і переміщення

його в середині країн-сателіта провадилася тільки за рішеннями советського командування. Уряд даної країни був зобов'язаний усіляко сприяти в цьому советському командуванню;

б) Советське військо мало право не підкорятися законам тієї країни, на території якої воно перебувало;

в) Советське військо, так само як і військові частини країн-сателітів, могло бути використане для придушення внутрішнього незадоволення, непокори і народніх повстань у тій або іншій країні советського блоку. Формально застосування советського війська або війська інших сателітів мусіло провадитися після прохання тієї країни, в якій виникли такі виступи, а також після консультації з усіма країнами Варшавського блоку. Фактично однак таке використання советського війська або війська інших сателітів мусіло провадитися після прохання тієї країни, в якій виникли такі виступи, а також після консультації з усіма країнами Варшавського блоку. Фактично однак таке використання советського війська провадиться за рішенням советського уряду і координується советським командуванням;

г) Всі витрати утримання советського війська мусіли відходити на конто тих країн-сателітів, на території яких советське військо дислоковане;

д) Советське військо мало право лишатися на території країн-сателітів впродовж 20-х років від дня підписання угоди.

Таким чином Варшавський договір 1953 року закріпив фактичний стан речей — він абсолютно ігнорував територіальну недоторканість і суверенні права східноєвропейських країн, що входять до складу советського блоку, оформив право втручання советського війська в внутрішні справи цих країн і ствердив, зрозуміло, повний військовий контроль над ними з боку Советського Союзу.

Не минуло однак й півтора року після створення Варшавського пакту, як супроти нього були нанесені зсередини такі удари, наслідком яких советське керівництво отинилося перед обличчям зовсім нової ситуації і було вимушене запровадити переоцінку цінностей. Розброд і незадоволення комуністичним режимом, сховані в народніх масах, в Польщі вирвалися назовні страшним полум'ям, а в Угорщині привели навіть до вибуху.

Колективне керівництво в Кремлі прийшло до розгубленості. З одного

боку, воно наспіх кинуло свої збройні сили на придушення повсталих народніх мас і на втримання під своєю владою країн Східної Європи. З другого боку, колективне керівництво 30 жовтня 1956 року звернулося до своїх сателітів з декларацією («Правда», 31. 10. 1956 р.) про допущення ним, колективним керівництвом КПСС, «прямих помилок, які зменшували ролю й принцип рівноправ'я у стосунках між соціалістичними державами». Водночас колективне керівництво ЦК КПСС заявляло про свою готовність встановити з країнами соціалістичного блоку стосунки, побудовані на визнанні їхнього рівноправ'я та суверенності. В декларації також говорилося:

«Советський уряд погоджується розглянути з іншими соціалістичними країнами — учасниками Варшавського договору питання про советське військо, що перебуває на території цих країн. При цьому советський уряд керується тим загальним принципом, що розміщення війська тієї або іншої держави — учасниці Варшавського договору — на території іншої держави — учасниці Варшавського договору — провадиться за погодженням між усіма його учасниками і тільки за годою тієї держави, на території якої за її прохання розміщені або мається на увазі розмістити ці війська.»

Цією декларацією советський уряд, щоб урятувати ситуацію, поперше, не побоювався себе висікти і признати, що він цілий час ставився до країн советського блоку, як до своїх васалів, або до своїх колоній і, подруге, обіцяв, що тепер він, ніби, буде поводитися із цими країнами як з рівноправними й суверенними. Советські керівники потребували негайного заспокоєння народніх мас і передишки для того, щоб знайти будь-які шляхи і засоби для консолідації своєї політичної й військової влади (фактично панування) в країнах Східної Європи.

Однак, відновити те, що колись розбілося, неможливо. Можна, певно, на час склеїти шматки, але наскільки є добрим клей і як довго триматимуться зліплені ці шматки — отакі питання віднині завжди стоятимуть перед советським керівництвом.

В Угорщині національна армія перестала інувати. Советське головне командування вважає, що вона абсолютно ненадійна, і що загальна чисельність озброєних угорців (разом із поліцією та прикордонними частинами) не мусить перевищувати однієї третини

кількості советського окупаційного війська. Таким чином, для утримання Угорщини в покорі, советське керівництво мусить мати потрібну перевагу своїх збройних сил у цій країні.

В Польщі з армії були видалені всі советські офіцери, що перебували там до листопада минулого року на відповідальних командних посадах. Польська армія набуває свого старого національного характеру. Тепер керівництво Польщі обговорює питання про запровадження в армії старої традиційної форми одягу, а також про допущення в армії священослужителів для виконання там релігійних обрядів і церковної служби.

Советський уряд під тиском обставин, що склалися, був вимушений спеціальним договором (укладеним у грудні минулого року) змінити значно умови Варшавського пакту для Польщі. Згідно цього нового договору розміщене в Польщі советське військо може змінювати місце своєї дислокації, а також провадити навчання й маневри поза місцями дислокації, тільки за дозволом польського уряду. Советське військо лишається на польській території тимчасово (хоч, певно, це поняття досить скомпліковане). Воно не може втручатися до внутрішніх справ Польщі. Необхідність введення нових советських частин і місце їхнього кватрування оприділюються за спільним погодженням. Особистий склад советського війська під час перебування поза районами розміщення підлягає юрисдикції польських законів. Видатки за утримання цього війська несе сам советський уряд.

Все це, однак, не означає, що советські керівники в критичний для них момент не зможуть застосувати супроти Польщі військову силу. Вони це можуть зробити і вони дали про це зрозуміти під час передвиборчої кампанії в січні цього року. Польща оточена советськими дивізіями зі сходу (територія СРСР) і з заходу (22 советські дивізії в Східній Німеччині), на території Польщі перебувають приблизно 8—9 советських дивізій. Поза тим, сама польська армія тепер уже не складає тієї інтегральної частини збройних сил Варшавського пакту, якою вона була кілька місяців тому.

Румунська армія супроти комуністичної диктатури також не є лояльною. Це стало зрозумілим для советського керівництва в часи угорської революції. Коли партійні й військові лідери СРСР вирішили притягти румунські

дивізії (згідно Варшавського пакту) для спільних із советським військом дій проти повсталого угорського народу, то румунські сатрапи Кремля порадили їм цього не робити. Упередження у них супроти цього були досить важчущими: в Румунії проживають коло 1,8 млн. угорців; велика кількість угорців перебуває в румунській армії; як серед населення так і в армії Румунії були ясно помічені симпатії до угорських повстанців; в силу всього існувала небезпека переходу румунських вояків на бік повсталого угорського народу. Советські й румунські керівники не могли лишити без уваги також і події 1919 року, коли румунські військові частини взяли активну участь у придушенні большевицької революції в Угорщині, коли вони протягом короткого часу досягли Будапешту, заволоділи ним і допомогли угорському народові визволитися від «уряду» Бела Куна.

Таким чином, надійність сьогочасної румунської армії й її сумнівна готовність підтримувати режим комуністичної диктатури, на тлі боротьби угорського народу за визволення від большевизму, стали для Кремля зовсім очевидними. Відповідні заходи колективного керівництва в Москві були запроваджені без затримки. Того ж місяця, в листопаді минулого року до Румунії було спрямовано доповнювальні контингенти советського війська (приблизно 2—3 дивізії), які підсилили, головним чином, советські гарнізони на території, що прилягає до угорського кордону. Румунська ж армія була частково роззброєна, — від неї було забрано тяжке озброєння. Навпаки, озброєння війська державної безпеки було посилене.

Румунська делегація, покликана до Москви місяцем пізніше (в грудні) для переговорів, була вимушена погодитися з посиленням советського контролю в її країні. Попередні умови Варшавського договору лишилися для Румунії незмінними.

В Болгарії, у зв'язку з угорськими подіями, було також виявлено незадоволення в армії і виявлена політична неблагонадійність деякої частини офіцерів. Протягом листопада минулого року офіцерський корпус болгарської армії перейшов чистку, наслідком якої, за офіційними даними комуністичної болгарської преси, з армії було звільнено понад 700 офіцерів і унтер-офіцерів і були понижені в ранзі два генерали (Панов і Котчев). В кінці листопада на територію Болгарії були пе-

реміщені два контингенти совєтського війська, які тепер дислоковані на узбережжі Чорного моря в районах Варни і Пловдиву. При цьому жадних офіційних повідомлень про зміну умов Варшавського договору для Болгарії не було зроблено. Фактично ці умови значно погіршилися.

В Чехо-Словаччині, де останнього часу не помічалось таких активних антикомуністичних виступів, як в останніх країнах-сателітах, і де для подібних виступів немає достатніх моральних та матеріяльних передумов, тим паче, чехо-словацькі диктатори вважають небезпечною справою вірити народові. Приклади подій у Польщі та Угорщині примусили їх застосувати низку заходів. Для розроблення цих заходів було створено дві урядові комісії. Перші наслідки праці цих комісій полягають у наступному:

поперше, враховуючи, що головним застрільником і учасником військово-збройного повстання супроти комуністичного режиму є молодь, празькі правителі зліквідували військову погінність для молоді, що перебувала перед цим у спортових та комсомольських організаціях;

подруге, було проголошено про підготовлювану судову реформу.

Чехо-Словаччина в сучасний момент є порівняльно найлояльнішим членом совєтського блоку й Варшавського пакту. Однак, характерно, що найнеспокійнішою і найненадійнішою для комуністичної влади є молодь. Один із професорів університету міста Брно, з незвичайною для нинішніх чехо-словацьких умов відвертістю, пише в газеті «Літературні новіни»:

«Наша молодь також заражена на «уторську хворобу». Ми маємо перед собою молодь і не знаємо в дійсності — кого ми перед собою маємо. Юнацькі організації для більшості нашої молоді нецікаві... «Комуністичний маніфест» розглядається нашими студентами тільки як матеріял для підготовки для чергового семінару...»

Таким чином утримання народів Східної Європи стає для Кремлю все тяжчою справою. Доводиться все частіше застосовувати терор і відкриту військову диктатуру. Якщо ще кілька місяців тому можна було говорити про

якесь формальне єднання мети і спільне військове співдіяння країн совєтського блоку в рямцях Варшавського пакту, так тепер навіть і цього формального єднання не існує. Після всього, що недавно відбулося в Польщі та в Угорщині і на тлі тих очевидних політичних процесів, які відбуваються в країнах совєтського блоку, генеральний штаб СРСР у своїх планах уже не може розраховувати на лояльність східноєвропейських армій.

На 76 дивізій своїх «союзників» (Польщі, Східної Німеччини, Румунії, Болгарії, Чехо-Словаччини, Угорщини, Албанії) Кремль утримує зараз на території цих країн назагал уже коло 60 своїх дивізій (не враховуючи військово-повітряних сил). Раніше, перед подіями в Польщі та в Угорщині Кремль утримував на території країн-сателітів лише коло 40 дивізій!..

Фактором, який використовується Кремлем для послаблення відцентрових сил унутрі совєтського блоку і для затримання, таким чином, східноєвропейських країн і їхніх народів у сфері свого впливу, є відомий традиційний страх у деяких з цих народів (особливо в Польщі та в Чехо-Словаччині) перед можливим реваншем збоку Німеччини. Кремлівські правителі, граючи на почуттях народів Східної Європи в цьому відношенні, з одного боку штучно розпалюють і підтримують їхнє недовір'я до Західної Німеччини і взагалі до всього Заходу в цілому, а з другого боку обіцяють їм повну підтримку і захист супроти, ніби, агресивних намірів Заходу.

Таким є становище в країнах Варшавського пакту, хоч і перебуваючим ще під чоботом кремлівської диктатури, але тільки формально пов'язаними з Варшавським пактом. Іронією долі цей пакт має ще й досі назву Варшавського, в той час, коли Варшава нині асоціюється з активним національно-визвольним рухом унутрі совєтського блоку.

Минуло тільки дещо понад два роки від часу бучного проголошення Варшавського пакту, а його ініціатори з повним правом можуть сказати про нього: «Роки не зміряють усю варіантність подій!».

Капітан Б. С.

Советські військові місії

Впродовж багатьох років існування советської держави, зовнішня політика, проваджена її урядом, завжди практикувала легальну й нелегальну підтримку закордонних комуністичних і просоветських сил. Верхівка компартії ССРСР з тягом часу стала найвищою законодавчою інстанцією для всіх антидемократичних сил різноманітного характеру, напрямку й забарвлення. Підтримка підривної діяльності антидемократичних сил провадилась і провадиться різними методами та засобами, залежно від ситуації. До таких методів належить зарахувати й багатогранну діяльність советських військових місій, що спрямовуються урядом ССРСР закордон.

*

Вперше советські військові місії для діяльності закордоном постали на початку 20-х років. Уже тоді вони були спрямовані до Китаю, Монгольської Народної Республіки, Ірану, Туреччини, Болгарії й Тана-Туви. Призначення цих місій, які склалися головним чином з колишніх царських офіцерів, що доказали свою відданість советській владі в роки громадянської війни, оприділювалося завданням вивчення психологічних якостей людського матеріалу, здібного для військової служби. Цікаво відмітити причину, завдяки якій було оприділено завдання перших місій.

Молода советська держава, розбудовуючи регулярну червону армію, мобілізувала до її лав казахів, туркменів, узбеків, монголів, бурятів, башкирів, татар й багато інших народів Середньої Азії та Сибіру. До армії покликувалися мільйони людей, які впродовж усіх років існування царської імперії не підлягали військовій повинності й тому не мали традицій, притаманих людям, що служили в регулярних частинах армії. Багатонаціональну масу громадян належало привести не тільки до одного військового знаменника, але й злити її до однієї військової організації разом із слов'янськими та кавказькими народами, які вже віддавна мали досвід служби в регулярних армійських частинах.

Завдання місій зводилось, як уже сказано вище, до вивчення досвіду військового виховання народів, які мали багато спільного з азійсько-сибір-

ськими народами, покликуваними на службу до червоної армії.

Таким чином, перший період діяльності советських військових місій на Сході мав дослідчий характер. Пізніше (1926—1927 рр.) советські військові місії, що діяли в Китаї, Монголії, й інших країнах Сходу, почали вже провадити таємний відбір людей з числа тубільців для спрямування їх на військовий вишкіл до ССРСР. Ця діяльність провадилась Наркоматом оборони за завданням Комінтерну, вже тоді плекавшого пляни створення гнізд війни в Азії та на Далекому Сході. Нинішні маршали й генерали червоного Китаю свого часу майже всі були спрямовані на військовий вишкіл до Москви советськими місіями. Північнокорейський головнокомандувач та прем'єр Кім Ір-Сен також є вихованцем советської військової академії і почав свою військову освіту з Київського артилерійського училища ім. Лебедева. Крім військової місії та советської військово-оперативної групи при головному штабі Го Чі-Міна на командних посадах перебувають полковники й генерали, що отримали військову освіту в ССРСР. Комуністичними партизанськими рухами в Азії часто керують також люди, вишколені в ССРСР. Багато з цих людей було спрямовано на повищезгаданий вишкіл саме советськими військовими місіями.

На Заході вперше діяльність советських військових місій почала розвиватися в період співпраці советського генерального штабу з німецьким Рейхсвером. Ці місії вивчали досвід будівництва європейських армій і були скомплектовані з советських офіцерів різного роду служби. Поруч з цим, починаючи від 30-х років, місії таємно спрямовували на військовий вишкіл до Москви західних комуністів.

*

В сучасний момент советські військові місії найефективніше діють у країнах-сателітах ССРСР. Їхнім завданням є розбудова болгарської, польської, чеської, албанської, східнонімецької, румунської та угорської армій, приведення цих армій до одного знаменника з советською армією. Складаючись з великої кількості різних військових фахівців, місії фактично керують роз-

будовою військового потенціалу східного блоку. Вони також політично контролюють армії цього блоку.

Для того, щоб мати бодай уяву про характер і призначення советських закордонних військових місій, діючих нині в сателітних країнах, варто привести приклад з минулого.

Ще перед другою світовою війною армія Монгольської Народної Республіки була розбудована советськими військовими місіями в потужну силу, що босздібністю не поступалася советській армії. В будівництві монгольської армії брали участь наступні советські військові місії:

1. Загальновійськова місія (за советським терміном — («Общевойсковая миссия»). Головне завдання місії полягало в створенні босздібних регулярних піхотних частин і частин мотомеханізованої піхоти. Обов'язком саме цієї місії, покликаної виховувати й навчати загальновійськових командирів, тобто командирів військових з'єднань, було вирішення всіх завдань, пов'язаних з організацією та налагодження усіх служб. Через це місія складалася з фахівців, розподілених по відділах:

- а) Військово-технічний відділ,
- б) Відділ бойового постачання («боевого питания»),
- в) Військово-розвідний відділ,
- г) Відділ зв'язку,
- д) Адміністративно-господарський відділ,
- з) Відділ інженерного забезпечення,
- ж) Відділ партизанських і повстанчих дій

і) Мобілізаційний відділ.

2. Авіаційна місія.

3. Артилерійська місія.

4. Автобронетанкова місія.

5. Кавалерійська місія.

6. Військово-хемічна місія.

7. Військово-медична місія.

8. Військово-ветеринарна місія.

Далі у складі місій перебували групи:

- 1. Картографічна (в стройових місіях),
- 2. Історіографічна,
- 3. Військових перекладачів.

При військових місіях на рівних правах з начальниками місій перебували політичні комісари. Також при кожній місії знаходився уповноважений особливого відділу.

Загальновійськова місія, всі її відділи склалися з організаційних працівників, що провадили будівництво піхотних частин і військових з'єднань, штабових офіцерів і офіцерів-методистів (інструкторів), які провадили практичне навчання монгольських військо-

вих контингентів. Обов'язком місії був також відбір і спрямування на вишкіл до СССР громадян Монгольської Народної Республіки. Тому при місії існувала так звана прийомна комісія. Належить замітити, що військово-прийомна комісія провадила відбір кандидатів на вишкіл до СССР не тільки серед військових (монгольських) частин, але й серед цивільного населення. З цією метою комісія провадила пропагандивну працю серед монгольської молоді.

Інші місії також склалися з штабових офіцерів, методистів інструкторів і технічних працівників.

Советські успіхи в розбудові монгольської армії можна пояснити наступними причинами. В першу чергу успіх був забезпечений високою кваліфікацією членів советських військових місій. У другу чергу — принцип розбудови монгольської армії на базі добре вишколеного офіцерського складу з тубільного населення. В третю чергу — успіх забезпечується нав'язанням армійській масі ідеї, в ім'я якої вона му- сить служити й іти до бою.

Приклад монгольської армії ми навели тому, що, очевидно, північнокорейська армія розбудовувалася приблизно так само. Безумовно, що при розбудові північнокорейської армії советські військові фахівці використали набутий ними ще до того великий досвід праці в створенні монгольської армії, яка в ранній порі свого існування з успіхом діяла проти японців на Халхин-голі 1939 року та ще успішніше в Манджурії 1945 року.

Після закінчення другої світової війни в практиці розбудови Советським Союзом сателітних військових сил з'явився зовсім новий метод. Одна лише вишкільна діяльність советських військових місій виявилася недостатньою для того, щоб з надією покластися на армії сателітних країн. Тому в цих арміях СССР почав творити корсет власного вищого командування. Відомо, що в Албанії, Болгарії, Польщі, Угорщині, Чехо-Словаччині, Румунії головне командування арміями перебуває в руках генералів — советських громадян. В багатьох випадках советські генерали очолюють не тільки головне командування сателітних армій, але й командують чеськими, польськими і т. д. бригадами, дивізіями, корпусами, займають посади начальників та інспекторів різного роду служб. Той факт, що ці советські генерали часто добре володіють мовою держави, де проходить їхня

служба, й те, що ці генерали іноді навіть являються за національною приналежністю поляками, чехами, румунами — справи не міняє.

*

Майже всюди, де б не зачиналися військові дії проти свободи й демократії — можна побачити руку советських військових місій. Ще зовсім недавно було придушено велике комуністичне повстання в іранському Азербайджані. Іранська влада свого часу опублікувала портрет одного з керівників повстання. А пізніше виявилось, що цим керівним був советський підполковник Зайналов Мамед-Казим-огли, нагороджений Указом Верховного совета 15. 2. 1951 р. орденом Леніна «за успішне виконання особливого завдання». Разом із ним було нагороджено й командувача прикордонними військами на іранському кордоні полковника державної безпеки Юліан Мартинович Паремський. Це маленький приклад. Ще кращим прикладом може бути той факт, що відомий керівник руху «Мав-Мав»,

пройшов військовий вишкіл в Москві. Далі: найздібніший червоний генерал індо-китайських повстанців Джаб — вихованець советської військової академії.

Відділ зовнішніх стосунків Міністерства оборони, СССР, керуючий закордонною діяльністю советських місій перетворилися нині на генеральний штаб сателітних армій СССР. Тисячі офіцерів цього штабу вишколюють і озброюють армії сателітів. В советських військових школах, училищах та академіях навчаються тисячі відібраних советськими військовими місіями чужинців. В Москві створюється офіцерський склад армій світового комунізму. Советські військові місії нині грають визначну роль у вербуванні кандидатів на цей вишкіл. Таким чином советські офіцери, що з'являються в першу чергу чисто військовими фахівцями (члени місій) втягуються керівництвом КПСС все більше й більше в підривну працю проти західних демократій і свободи.

С. ПАВЛЕНКО

Ракетна зброя у наступній війні

1945 р. останні чорні хмари війни розвіялись над просторами Тихого океану! Людство зідхнуло легко повними грудьми в надії. Чорні хмари війни розвіялись хоча не назавжди то принаймі на довгі роки. Але так не сталося.

Зараз же після закінчення другої світової війни великодержави Америка, Англія, Франція та СССР почали інтенсивно готуватись до наступної війни. Перші до оборони, другий до нападу, перші до нападу дугий до оборони. Але якби там не було, як перші, так і другий готуються до вирішального удару у скорому будучому. Великодержави приступили до виготовлення найпотужнішої зброї масово руйнуючої сили.

Виготовлення такої зброї ґрунтується на слідуючих стратегічних принципах: якнайбільша віддаль льоту набоя або вибухового апарату. Точність попадання ворожої цілі. Ефективна можливість керування набосом або апаратом на віддалі. На неефективніший вибуховий силі зброї.

Над здійсненням вищенаведених

ґрунтовних принципів в конструкції нової найзловіщої зброї працюють тисячі інженерів, науковців та техніків, як в Америці, так і в СССР. Однією із такої зброї є ракети наладовані вибуховою речовиною. Ракети по своїй рухомій формі розподіляються на дві групи: ракети — балістичної траєкторії та саморухомі ракети.

Принцип балістичних ракет був вже застосований у першу світову війну — міномет. Міномет збудований на принципі ракетного виштовху по балістичній траєкторії. У другу світову війну ракетної зброї було застосовано вже багато більше. Німецька армія на своєму озброєнні мала ракетні батареї «Небельверфер», «Панцерфауст», «Панцершрек» та інші.

У другій фазі війни советська армія одержала на своє озброєння ракетну батарею, яка фігурувала під назвою «Катюша».

Американська армія також мала на своєму озброєнні ракетні батареї.

Але вся ракетна зброя другої світової війни була побудована на ґрунті балістичного льоту. Лише німецькі техніки

пішли багато вперед і у третій фазі війни збудували саморухомі ракети V—1 та V—2. V—1 та V2 були народженням сучасної наймодернішої ракетної зброї. Німці перші поклали початок виготовленню зброї масового знищення.

Після капітуляції Німеччини, як альянти, так і СССР спритно розшукували та витягали все що було тільки пов'язане з конструкцією V-1, V-2, їм вдалось здобути багато.

Американцям вдалось здобути собі навіть директора технічного відділу V-2 д-ра Вернер фон Брауна. Поскілки виготовлення ракетної зброї в СССР тримається у таємниці і ніде не зустрінути популяризації цієї зброї, та наведем деякі досягнення Америки в будові ракетної зброї.

Ракета загально уявляється так: Обтікасний корпус у вигляді сигари. Дов-

Форма та розміри ракети залежать від їх призначення, але ґрунтовно вони схожі одна на другу.

Перша ракета, яка поступила на озброєння США, — Мартін ТМ-61 Матадор. ТМ-61 стартує з рухуої рами, яка змонтована на самохідній платформі. Ракета на початку стартування за декілька секунд розвиває поштовхуючу силу у 22 500 кіл. Силовий рушій ракети здійснюється за допомогою проміньової турбіни. Крильця ракети приводяться у рух за допомогою радара з бази вистрілу, таким чином керування ракети здійснюється через електронно-радарну апаратуру. Завдяки витраті пального, приблизно на протязі 960 кл. вага ракети зменшується, тоді збільшується поштовхуюча сила турбіни, швидкість льоту та висота підйому. Як тільки ракета появляється на

Ракета — ТМ-61 на стартовій платформі

жина корпусу та поперечний перекрій залежить від конструктивних даних та від призначення ракети. Внутрішній простір корпусу поділяється на п'ять камер, в яких, залежно від конструкції, вмонтовуються: Вибухова речовина, електронна апаратура, паливна речовина, рушійні засоби та електронно-механічна апаратура керування ракетою при льоті. Таким чином ракета в цілому являє самокеровуючу будову у льоті.

Інакше саморухомий набій. Ракети по своєму призначенню розподіляються так: протилітунські, ракети по стратегічним цілям, ракети для тактичного бою.

віддалі 13 кл. над ціллю, вона негайно скеровується на об'єкт. Ракета МТ-61 призначена для обстрілу стратегічних цілей ворога.

Друга ракета СС-А-17 КОПРАЛ армії. Ракета довжиною 12,20 мт., тонка, призначена для льоту по балістичній траєкторії. Ракета тарнспортується на самохідньому лафеті. Копрал важить 5,4 тонни, наладований тяжкою вибуховою речовиною. СС-А-17 призначена для обстрілу цілей на віддалі 30—80 кл. Ракета керується радаром до того моменту, коли мотор не покладе ракету на балістичну траєкторію. Тоді ракета летить по балістичній траєкторії. Зовніш-

ні перешкоди не впливають на систему ракети. Капрал є армійська ракета.

Воєнна морська флотія США, має на своєму озброєнні ракету під назвою РЕГУЛЮС. Регулюс є безхвостий корпус з двома крильцями. Стартує за допомогою двох викидувачів. Ракета важить 6,5 тонни та приводиться у рух ракетним мотором. РЕГУЛЮС розвиває швидкість 960 кл. на годину та має радіус дії від 320 до 640 кл. Ракета вистрілюється з борту підводного човна ТУННІ. Тепер нею буде озброєний підводний човен НАВТІЛЮС. Ракета призначена для обстрілу ворожої морської флотії.

Ракета повітряної оборони, яка поступила на озброєння повітряних сил США та є у масовій продукції, зветься НІКЕ. Цією ракетою сьогодні обороняється 13 ключевих міст США та повітряна оборона Європи підсилена однією батареєю НІКЕ. Технічні дані ракети: довжина 6 мт. при поперечному перекрої 30 сантиметрів. Дві пари крильців служать для керування ракетою. Рушійне паливо ракети важить приблизно більше тонни. Проміньова турбіна розвиває швидкість ракети приблизно до 2400 кл. на годину радіус дії ракети 18 кл. Ракета НІКЕ вистрілюється одиночно або сальвами. При випробуванні ракети було встановлено добрі наслідки ушкодження ворожого літунства. Ракета вистрілюється з землі та з воєнних пароплавів. Керується ракета радарними установками з бази вистрілу. Одна батарея НІКЕ займає площу у 20 га, яка складається з двох частин, база стаціонування батареї та контрольний пункт. База та контрольний пункт відділені одне від одного, але повинні мати прямий безпосередній зв'язок.

Контрольний пункт укомплектований: трьома радарними установками, електронно-механічною рахівною апаратурою та силове устаткування (генератори). Вистріл провадиться слідує шляхом: перший радар устійнює місце перебування ворожого літунства, другий радар встановлює місце віддалі ворожого літунства та висоту льоту. Ці дані передаються рахівній апаратурі. Остання вираховує точно дані, потрібні для вистрілу ракети. Підраховані дані передаються на третій радар, який і перевадить вистріл ракети та керує її льотом.

При вистрілі ракети склепи вибухових речовин та пального повинні бути захищені від вибуху, бо існує небезпека вибуху пального або вибухових ре-

човин у околиці вистрілу ракет. Коли ракета через технічні пошкодження не потрапить у ціль та не вибухне, то її унешкоджують при досягненні землі за допомогою електронного апарату, вмонтованого в головній частині ракети.

Останній час багато уділяється уваги конструюванню міжконтинентальних ракет. Америка прискорює цю працю після того, як Хрущов, при відвідинх Англії прилюдно заявив, що СРСР у скорому будучому буде мати міжконтинентальні ракети, наладовані атомовими бомбами.

Одну з таких ракет як пробну американці виготовили під назвою АТЛАС. Балістична траєкторія ракети являє собою еліптичну лінію. При вільному падінні на ворожу ціль з великої висоти ракета керується нескладною апаратурою, при цьому вона може бути легко збита ворожою протилітунською зброєю. Для оминання ушкодження ракета повинна йти на висоті зі швидкістю 14400 кл. на годину та розрахована на радіус дії 8000 кл.

Ракета при льоті має великі зовнішні перешкоди. Повітряні потоки на різній висоті та над різними частинами землі є неоднакові. Цей фактор робить льот ракети не стабільним. Спершу ракета підіймається по куті звичайного льоту, а пізніше, без двигуна, лягає на балістичну траєкторію. Коли ракета повертається знову в атмосферу з висоти, то динамічний удар об атмосферу міцно потрясає ракету. Її швидкість зменшується до 10000 кл. на годину, але і при цій швидкості розвивається така висока температура тертя, що ракета може бути пошкоджена, не досягнувши землі.

При виявленні вищезгаданих перешкод у будівництві міжконтинентальних ракет техніки науковці прикладають усіх зусиль для конструювання міжконтинентальної ракети, на яку не могли б впливати зовнішні перешкоди.

Міжконтинентальна ракета планується бути наладованою ядерною зброєю. Тулуб ракети є такий завбільшки, як корпус великої вантажної автомашини. В середині цього тулуба вмонтовано мільйон частин, які повинні працювати безперервно для того, щоб ракета втрапила в ціль. Спеціально приготовано пальне для ракетного двигуна, яке змішується з стиснутим гелієм, розвиває неймовірну силу поштовху. Електронний «мозок», вмонтований в ракету є комплікована система. Як тільки ракета досягає великої

швидкості та її льот стабілізується, у цей момент тулуб ракети відпадає, але продовжує деякий час льот за бомбовою головою ракети. Відірвавшись толуї ракети розжарюється до червона, коли втрапляє в атмосферу. Бомбова

частина ракети продовжує льот по балістичному шляху.

Безумовно, для кінцевої будови міжконтинентальної ракети потрібно вирішити цілу низку малих та великих проблем.

Полковник Скопенко

(ЛИСТ З ВАРШАВИ ПРО УКРАЇНСЬКОГО ОФІЦЕРА)

Варшавський кореспондент німецького часопису «Мюнхенер Меркур» Ернст Гальперін прислав своїй редакції статтю про те, як советський полковник-українець врятував від знищення в другій світовій війні польське місто Сандомир. Окремі, найцікавіші місця з цієї статті, приміщеної на сторінках «Мюнхенер Меркур» (ч. 185, за 2. 8. ц. р.) подаємо увазі наших читачів. — Ред. «Штурму».

«...Незвичайною і романтичною є історія врятування Сандомира в другій світовій війні. Місто збереглося гепошкოდженням, хоча воно лежало підлітку 1944 р. впродовж тижнів у передовій німецькій лінії фронту, а пізніше було об'єктом важкої російської операції, як головний мостовий причілок.

В темному, сповненому тютюновим димом та горлчаними випарами шинюку ми почули цю історію... В перших днях серпня 1944 р. появилися — так розповідали нам — советські відділи на березі Висли від галицького боку. Советським командуючим відтинку був український полковник Скопенко... Він дав своїм частинам наказ щадити Сандомир. А коли советська армія після двох тижнів форсувала перехід через Вислу, Скопенко наказав своїм відділам обійти місто Сандомир від півночі й півдня, так що воно без бою і непошкоджене попало в советські руки. За щасливу операцію Сталін особисто відзначив полк Скопенка назвою «Сандомирський полк».

Щойно наступного року вирушили советські з'єднання з мостового причілка під Сандомиром далі на Шлезьк. Під Вроцлавом поковник Скопенко поляг вояцькою смертю. Вмираючи, він виявив бажання, щоб його поховали у Сандомирі. І справді, на місцевому цвинтаріку знаходиться його сіра могила.

Стільки розповідає історія про ро-

мантичного полковника Скопенка, — пише німецький кореспондент з Варшави, і додає вже від себе: — Але пізніше ми довідалися про ще одну подобищу, яка надає історії полковника Скопенка інший, актуальний і глибокополітичний аспект.

В катедрі Сандомира знаходяться великої вартості фрески з часів литовця Ягайла. Їх створили, як нам оповідали, змандровані з Сицилії грецькі малярі. Але в Польщі не люблять українців і тому певно промовчали перед нами, що йдеться про візантійські фрески українського культурного набуток. Можливо, що ті малярі були справді греками, але в усякому разі вони прийшли до Сандомира з України, яка в часах Ягайла належала до Великого Литовського Князівства. Чи знав полковник Скопенко про ці фрески і чи не розглядав він їх як українські національні святощі? Чи був советський полковник — українець Скопенко прихильником українського націоналізму, якого не змогли викоринити ані царі, впродовж їхнього столітнього панування, ані Сталін своїм кривавим гнітом? Чи польський Сандомир отже завдячує своє врятування у другій світовій війні національним почуттям українського народу?»

Цінність статті полягає не тільки в її прихильності до українців. Для нас головна цінність полягає в тім, що стаття є надісланим свідченням з-підсоветської Польщі про те, що в лавах советської армії людина з високою ранію полковника була національно-свідомою особою. Ми переконані, що й нині тисячі Скопенків, не зважаючи на советські погони, лишаються синами України й такими лишаються в майбутньому зударі українських визвольних сил проти поневоловачів.

З'їзд

Легіонерів Симона Петлюри в Аргентині

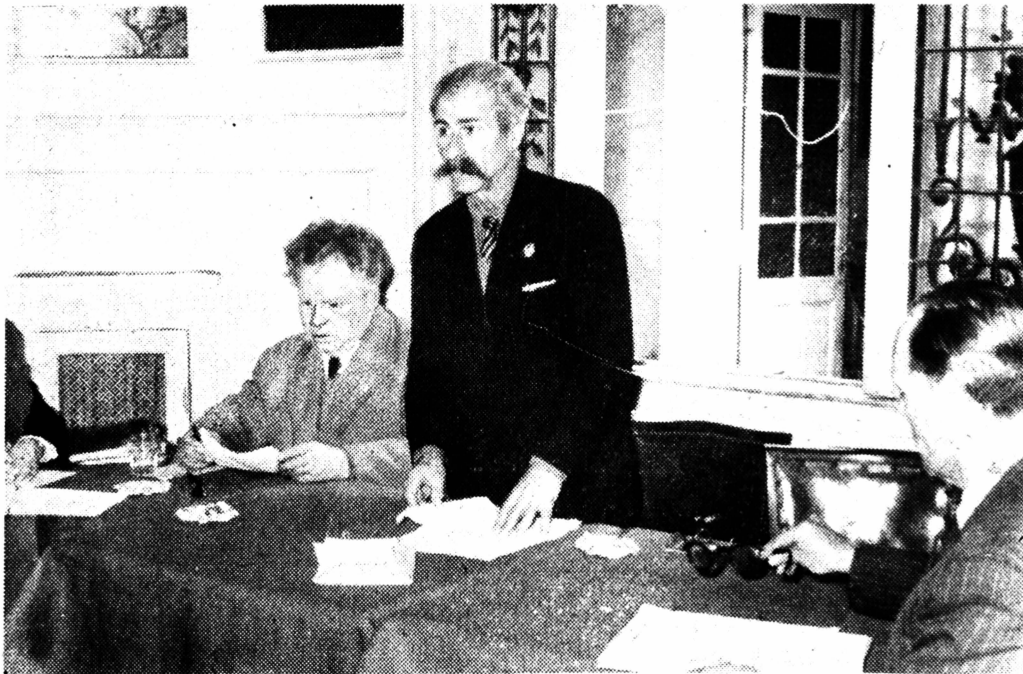
II з'їзд Легіону С. Петлюри в Буенос-Айрес відбувся 25. серпня 1957 р. о год. 14-й в приміщенні Українського Клубу при вул. 24 де Новембре 438.

На з'їзд прибули легіонери, представники українських національних організацій, від Братства колишніх військовиків І Української Дивізії, Союзу Українських Комбатантів, Братства Св. Покрови УАПЦеркви, ДОБРУСу та Українського Допомогового Комітету.

З'їзд відкрив референт преси і про-

Таврицького, заступника голови Братства Св. Покрови УАПЦеркви, підпоручника Армії УНР п. Петра **Яшенка** та голову філії ЛСП в Парагваю п. майора **Радченка**, яку (пропозицію) з'їзд прийняв одноголосно.

Після відкриття з'їзду Голова президії інженер п. Сікорський попросив усіх присутніх вшанувати однохвилиним вставанням з місць пам'яті нашого патрона і основоположника української Держави, сл. п. Симона В. Петлюри.

На фото: Инж. п. Ю. Сікорський, голова з'їзду, дає слово для звіту.

поганди п. проф. Костянтин **Бульдин**, з огляду того, що голова ЛСП п. **Гаркуша** з причини тяжкої хвороби не зміг бути присутнім на з'їзді. Шановний п. проф. Бульдин зачитав вступову промову голови ЛСП п. Гаркуші, яку він написав у лікарні та передав, щоб зачитали перед відкриттям.

Було вибрано президію з'їзду. На голову вибрано інж. Ю. **Сікорського**, а на секретаря підпоручника М. **Кашку**, та на пропозицію легіонера, голови ДОБРУСу п. О. **Римського** було покликано до почесної президії генералітет Армії УНР, Голову Головної Війської Управи ЛСП п. полковника Ів. **Коваля**, голову Союзу Українських Комбатантів в Аргентині п. Ф. **Салогора**, заступника голови Братства І Української Дивізії п.

Инж. Сікорський на підставі письмового доручення голови ЛСП п. Гаркуші передав слово для звітної доповіді про працю за 1956—1957 рр. ЛСП в Аргентині п. проф. Бульнинові, який в своїй цікавій звітній доповіді докладно зreferував звіт управи ЛСП, яку з'їзд прийняв і одобрив. Крім того із співзвітною доповіддю виступив секретар ЛСП капітан артилерії п. П. **Калинович**, який багато додав цікавого з росту і праці організації ЛСП в Аргентині.

По закінченню звітних рефератів було надано слово для політичної промови п. проф. Бульдину, як референту преси і пропаганди, який у своїй промові, яка називалася «Найважливіші питання нашого сьогодні» надзвичайно багато і цікаво висвітлив ті завдання

ЛСП в колишньому і майбутньому, які перед легіонерами стоять повсякденно в їх роботі і в боротьбі з московсько-комуністичним окупантом за волю України. Ця промова багато разів переривалася гучними оплесками та на прохання з'їзду буде видрукувана в наших українських часописах в Аргентині та за кордоном, з огляду на її надзвичайно діловий і політичний характер.

Після промови проф. Бульдина п. секретар ЛСП Калинович зачитав присутнім на з'їзді привітання, які поступили до президії. Від Головної Військової Управи ЛСП, від ЦК УРДП, від Світової Федерації ДОБРУС-СУЖЕРО, від крайової Військової Управи ЛСП в Англії, від Крайової Військової Управи

ції та зокрема додав, що ЛСП вклав 10 000 пезів у наше видання, яке видав ЛСП в Аргентині, книжку «Відсіч» нашого члена-основоположника письменника п. **Запорожця-Девлада**, та що по реалізації цього видання ЛСП матиме поважний фундамент на майбутнє, та закликав усіх до активної і плідної, а також і жертвеної праці.

Останній звіт-довід мав голову ревізійної комісії ЛСП п. Іларіон **Глоба**, який прочитав акт ревізійної комісії, з якого всім було ясно, що зробив ЛСП в Аргентині за 1956—1957 р., та зокрема які він мав доходи й видатки за звітний період.

По звітній доповіді голови ревізійної комісії прейдено до дискусій над звіта-

Загальний вигляд II з'їзду Легіону Симона Петлюри в Аргентині. У першому ряду сидять зправа наліво: Л. Глоба, К. Гаевич, О. Римський.

ЛСП в Австралії, від Крайової Військової Управи ЛСП в Бельгії, від Крайової Військової Управи ЛСП в Канаді, від філії ЛСП в Парагваю та усні привітання поступили від Братства Св. Покрови УАПЦ, Головної Управи ДОБРУСУ в Аргентині, від Братства І Укр. Дивізії в Аргентині, від Союзу Комбатантів в Аргентині та Братства св. Покрови і легіонерів у місті Берісо. Всі привітання були відзначені рясними оплесками.

По зачитанню привітань голова з'їзду надав слово для звіту заступникові голови ЛСП і фінансовому керівникові, учасникові Визвольних Змагань п. П. **Шулешкові**, який докладно поінформував з'їзд про фінансовий стан організа-

ми, де в коротких, але чітких виступах легіонерів було видно гармонію праці, жертвенність і турботи наших легіонерів до своєї організації. По закінченні дискусій, на пропозицію легіонера О. **Котелевича**, з'їзд виніс абсолютну уступачу Управі та одноразово вибрано новий склад Крайової Військової Управи Легіону Симона Петлюри в Аргентині в такому складі:

Голова: старшина армії УНР п. **Юрій Григоренко**; Заступник голови: підпоручник п. Михайло Кашка; Секретар: п. Олексій Девлад-Запорожець; Фінансовий референт: п. О. Котелевич; Референт преси і пропаганди: п. проф. Костянтин Бульдин; Член Управи: п. **Іван Мілусь**; та п. **Дмитро Безручко**.

Ревізійна Комісія: Голова: п. Петро Шуленко;

Члени: Кузьма Гасвич і Степан Гватюк.

Суд честі: Голова: підпоручник армії УНР. п. Федір Гаркуша; Члени: Петро Яценко і Михайло Познохівський.

Після вибору керуючих органів Крайової Військової Управи ЛСП голова з'їзду запросив легіонера п. О. Римського зачитати резолюцію, яку по зачитанню з'їзд прийняв одностайно. Таким чином, праця з'їзду була закін-

чена та перед закриттям всі легіонери з приїзними представниками проспівали український національний гімн, «Ще не вмерла Україна». На кінець голова з'їзду запросив усіх присутніх на товариське скромне прийняття, яке пройшло в дуже добрих тозариських взаємовідносинах та яке затягнулося аж до пізньої ночі.

Слід зазначити, що з'їзд пройшов на досить високому рівні.

Легіонер Іван КОЛІМАН

На фото: Місцевий відділ ЛСП в м. Перті — Австралія. Голова відділу п. Ф. Шацький.

Місцевий відділ ЛСП в Аделаїді — Австралія (після посвячення прапора). Голова відділу п. М. Божун.

Федір ГАРКУША
Голова ЛСП в Аргентині

Ми легіонери Симона Петлюри!

На наших очах відбуваються події історичної ваги. Холодна війна з дня на день все загострюється і попри те, що весь світ пропагує мир, від холодної до гарячої війни може бути лише один крок. У цьому конфлікті двох систем визначна роль припадає і нам воякам-революціонерам. Коли ми зуміємо належно виконати ті вояцькі завдання, що на нас покладає Батьківщина, це буде запорукою нашої перемоги та досягнення нашої мети — вільна соборна Українська Народня Республіка. Від зорганізованості нашого вояцтва сьогодні в майбутньому залежатиме дуже багато. На жаль, на сьогодні справа вояцького стану та взагалі вояцьких організацій перебуває в досить скомплікованому становищі. Замість того, щоб вояцтво було згуртоване в одній організації, яка була б підпорядкована нашому законному урядові — УНР, вояцтво розпорошене по різних організаціях і кожна з них знаходиться під впливом тієї чи іншої політичної організації.

Нам сьогодні можуть сказати, що ми не є вояками в армії. Ми політичні емігранти. Однак ми називаємо себе вояками і хоча не носимо військових одностроїв все ж мусимо рахувати себе дисциплінованими вояками Української Народньої Республіки. Чому? Українська Народня Республіка на чолі з с. п. Головним Отаманом Симоном Васильовичем Петлюрою оголосила війну більшовицькій Москві. Від цього проголошення війни по сьогоднішній день наша боротьба з ворогом провадиться далі. Донині українська армія не капітулювала. Хто і коли підписував капітуляцію? Донині перемир'я не укладене. До сьогодні Уряд УНР не дав наказу, що боротьба припиняється.

Отже обов'язком нас усіх вояків, тих, які під стяг Армії УНР стали 40 років тому та вчора і сьогодні, рахувати себе вояками й боротися далі всіма можливими способами та засобами.

Ми мусимо бути далеко від тих, які поборюють і не визнають Уряд УНР. Наша військово-революційна організація ЛСП ввесь час стояла на становищі співпраці з усіма політичними організаціями, які стоять на платформі Української Народньої Республіки та виз-

нають ідеї творця її збройних сил С. В. Петлюри, який безпосередньо чи посередньо покликав нас до боротьби з поневолювачами.

Поборювали ми та і в майбутньому мусимо поборювати всіх тих противників, що заперечують та оплюгавлюють платформу УНР ідеї нашого духового вождя С. Петлюри.

Це ж є обов'язком кожного чесного українського вояка захищати честь, ідеї, концепції та програми того українського легітимного уряду, який його до цієї боротьби покликав. Нас ідейно покликав до боротьби проти всіх ворогів України Уряд УНР і було б з нашого боку морально та дисциплінарно нечесно, коли б ми ті всі досягнення та концепції нашого уряду не боронили.

Ми мусимо бути далекі від приписування українському вояцтву найважливішої ролі в нашій національній політиці. Але мусимо однак підкреслити, що українські вояки з давніх часів і дотепер користаються найбільшим довір'ям в нашому народі. Вони найчесніше виконували свої національні обов'язки й освячували їх своєю кров'ю. Нарід оспівував і оспівує їх як героїв, як ми уже згадували, мусимо бути далекі від вивищування вояцтва та приписування йому одну з важливіших ділянок у нашій визвольній політиці. Всі ділянки мусять гармонійно йти в парі та тісно співпрацювати одна з другою. Нашим обов'язком є йти в ногу з нашою національною політикою (УНР) і їй підпорядковуватися. І ми це повсякчасно виконували і будемо в майбутньому виконувати.

Нашим завданням також є докладати всіх зусиль до універсального скріплення наших рядів, всесторонньо підготовлятися до остаточного переможного бою. Нехай для нас будуть наказом слова нашого патріота С. Петлюри «Учімося тримати меч.» Усім покажемо, що ми є гідні тих героїв, які полягли у визвольній боротьбі за Україну, що полягли під Крутами, в зімових походах під Базаром, та в численних інших боях і вмирають ще й тепер у нерівній боротьбі з червоним наїзником.

Наказ Твій, пане Отамане, ми, легіонери, виконаємо з честю!

Резолюція

II З'їзду ЛЕГІОНУ СИМОНА ПЕТЛЮРИ, ЩО ВІДБУВСЯ 25. СЕРПНЯ 1957 р.
В АРГЕНТИНІ

Учасники II з'їзду ЛСП в Аргентині, заслухавши звіт голови ЛСП пана Ф. Гаркуші про діяльність і завдання ЛСП за минулий 1956—1957 рік, ухвалили:

1. Звіт з діяльності ЛСП в Аргентині визнати за задовільний.

2. Не потураючи на московські ворожі ставлення до дій ЛСП на вигнанні, ЛСП в Аргентині поширився свідомими бояками Армії УНР, українськими воєнками, що перебували в чужинецьких арміях та колишніми воєнками з совєтської армії, в даний час, разом з нашими побратимськими військовими організаціями представляє могутню силу, яка в слухний час буде спроможною дати відсіч московсько-комуністичному окупантові.

3. Шалена пропагандивна машина московського Кремлю в особі Хрущова і подібних йому дуже багато обіцяє поневоленому українському народові щодо добробуту, але II з'їзд ЛСП в Аргентині стверджує: Що ці обіцянки є ні більше, ні менше, як політичний маневр, щоб виграти час для дальшого визиску і пригноблення українського народу, тому слід нам, легіонерам, бути застерезеними щодо цих обіцянок та міцно стояти на позиціях української революційної боротьби.

4. Так званий Берлінський комітет ген. Михайлова за поворот на «родіну» колишніх совєтських громадян з'їзд вважає за черговий московсько-кремлівський трюк, щоб заманити наш народ на ту «родіну», і в такий спосіб його фізично знищити. Тому з'їзд попереджує все своє членство бути застерезеними до всіх проявів діяльності цього комітету.

5. Поруч з шаленою пропагандивною діяльністю московсько-кремлівської агентури, про розколення нашого легіонерського руху зовні і в середині, з'їзд закликає все своє членство ще більше зорганізовуватися навколо нашого руху, та міцно стояти на своїх позиціях, зокрема повсякчас жертвенно підтримувати нашу українську демократичну пресу, яка систематично висвітлює правду про дії московського окупанта в Україні.

6. З'їзд визнає, що ми, легіонери — послідовники великого сина українсь-

кого народу С. Петлюри, мусимо твердо і непохитно стояти на позиціях IV Універсалу Української Центральної Ради — верховної влади України, самостійности і соборности Української Народньої Демократичної Республіки, а на вигнанні Української Національної Ради з її Виконавчим Органом.

7. Дотримуючись традиції Українського народу, з'їзд закликає все своє членство бути вірними послідовниками Христової віри, всіма силами і розумом своїм підтримувати наші, українські, Церкви, як один із зверхників нашого духового та морального виховання.

8. З'їзд вважає надалі в своїх повсякчасних працях поживати тісний контакт та співпрацю з українськими братніми комбатантськими та українськими національними організаціями, а також і чужинецькими організаціями в Аргентині.

9. Приймаючи до уваги, що 6-й пункт резолюції IV Конгресу Українців в Аргентині про підпорядкування української колонії в Аргентині якомусь майбутньому центрові, з'їзд засуджує цей пункт резолюції, бо для української політичної еміграції був і є одинокий політичний репрезентант на вигнанні — Українська Національна Рада. Тому ЛСП відкликає свого представника з Української Центральної Репрезентації в Аргентині.

10. З'їзд закликає всі українські організації в Аргентині до тісної співпраці для відзначення 40-річчя Української Національної Революції, узурпованої і затопленої в крові московським більшевизмом, який святкує своє 40-річчя на кістках поневолених ним народів.

11. З'їзд вітає ВШПана Президента Українського Уряду на чужині, Українську Національну Раду, її Виконавчий Орган, увесь генералітет, старшин і воєнків УНР, всіх легіонерів та Головну Військову Управу ЛСП в Німеччині й усі побратимські військові організації.

12. Маючи заповіт великого сина України Головного Отамана Військ УНР С. Петлюри: «Міцно тримати меч» ми, легіонери, зобов'язуємося виконати цей заповіт, з великою славою і честю, на добро українського народу.

Майор Г. ПУШКАР

Формування військової доктрини Червоної Армії

Фрунзе був ворогом шаблону в військовій справі. Він казав: „... Ми повинні прагнути до того, аби забезпечити за нашим апаратом і нашими методами максимальну пружність та гнучкість, які роблять можливим вживання всіх доступних засобів і форм боротьби. Все може бути добре в свій час і на своєму місці, і мистецтво воєначальника мусить виявлятися в умінні вибирати з багатьох методів та засобів в кожному даному випадкові найбільше придатний. Воєнна теорія не може дати ніякого готового шаблонного рішення: вона може служити лише керівним напрямним початком“.

За Фрунзе, відмінні риси доктрини Червоної Армії такі: 1) активний і рішучий характер стратегії і тактики, рішуче проводжуваній наступ, з використанням оборони як засоба, що забезпечує наступ; 2) виключно маневровий і рухливий характер операцій, другорядне значіння і нетиповість позиційних методів боротьби. Основними рисами маневрової стратегії не огульний наступ, а ініціативність і активність, що забезпечують успішний результат наступальної операції в її „основній суті“, себто, в повному знищенні противника, як це розумів Фрунзе. Це по суті й були офіційно проголошені характерні риси воєнної доктрини Червоної Армії в 1920 рр.

А втім, Фрунзе не зумів „по сучасному“ дійти до трактування доктрини Червоної Армії. Як відомо, теперішні воєнні теоретики СРСР проklamують новий вид бою — так званий, контр-наступ. Для ілюстрації приведемо його слова: „... Ми аж ніяк не заперечуємо, відступальні операції, але ми розглядаємо відступ як частину наступу. Допущення ідеї відступу... відступу абсолютного, відірваного від ідеї переходу в наступ, за нашим поглядом, не може бути. Відступ — це є поняття, яке цілком входить в поняття наступу. Я відступаю на 100—200 км з тим, аби на певному рубежі, в певний час, який я намітив, перейти в наступ“.

В другому місці він писав: „Буває і стратегічний відступ, викликаний прагненням або зберегти живу силу, або скоротити фронт, або глибше заманити ворога, з метою вірніше його роздавити“.

Як видно з цього, Фрунзе визнавав тільки активну оборону перед переходом в наступ. Йому звичайно були відомі історичні приклади, коли відступ був викликаний тими самими причинами, що він їх вище зазначав, але скоріше всього, що він урахував насамперед досвід громадянської війни, коли Червона Армія відступала під натиском антикомуністичних армій в силу необхідності, а зовсім не в силу зазначених ним причин.

Дії Червоної Армії в роки громадянської війни не могли бути не наступальними, бо сам характер останньої був безкомпромісний. Ленін казав: „Воюючи, треба не збивати ворога, а знищувати“. Сучасні радянські воєнні теоретики намагаються надати цим словам Леніна

чисто воєнне значіння, а справді Ленін висловлювався про рішучість і безкомпромісність боротьби з своїми ворогами в широкому значінні цього слова. Перед більшовиками тоді стояла (та й зараз теж) альтернатива — перемогли або загинули. Тоді і відступи Червоної Армії в роки громадянської війни носили тимчасовий характер, під примусом обставин. Більшовики, відступаючи, мали намір при першій нагоді перейти в наступ, бо не мали іншого виходу з становища.

Посилання Фрунзе, хоч і не прямі, на історичні зразки можна пояснити його упевненістю в тому, що в майбутньому Червона армія буде сильнішою і що можливі її відступи будуть мати до деякої міри свідомий характер, тоді як під час громадянської війни вони були стихійними.

Про так званий „контр-наступ з ідеєю накопичення сил“ Фрунзе не мав поняття. По суті, це нова радянська воєнна теорія, розгляд якої буде в інших, окремих статтях. А втім можна зазначити, що відступ Радянської Армії влітку 1941 року носив характер, не в меншому, як не в більшому ступені, такий же самий стихійний, як і відступи Червоної Армії в роки громадянської війни.

На доктрину Червоної Армії, крім специфічних рис її ще впливала така обставина, як безмежні кордони радянської держави, які не можна було укріпити на зразок французької лінії Мажино. Між іншим, ця обставина впливала і на плани генштабу старої російської армії. Впливає вона і зараз на теперішню радянську воєнну доктрину.

Якщо французи і деякі німецькі теоретики (Фалькенгайм), виходячи знову таки з різних точок зору, до яких вони прийшли в результаті війни 1914—18 рр., вважали найкращою формою майбутньої війни стратегічну оборону, то Фрунзе відмовлявся від неї, тому що вона не відповідала ні революційному духу Червоної Армії, ні можливості проведення такої війни на великій території радянської держави. До цього треба додати, що досвід позиційної війни в 1914—18 рр. переконував його в її хибності.

І навпаки, появлення в наслідок специфічних умов громадянської війни, нових форм бойових операцій, що визначались великою маневреністю, проривами на флангах ворога з використанням масованої кінноти, що була підкріплена значними вогневими засобами (артилерією та кулеметами), поява нового типу війни, так званою — партизанської, вміле використання політичної агітації і пропаганди і цілий ряд нових організаційних міроприємств в армії — це все послужило для Фрунзе основою для його ідеї наступальної воєнної доктрини, навіть в умовах тимчасової нерівності в галузі воєнної техніки.

І нарешті, характер Червоної Армії, що з'являлась зброєю в руках компартії і фактичним виконавцем її волі, не дозволяв Фрунзе

приймати ідею оборони як самоціль. Ось чому він так вперто боровся проти захоплення троцькістів французькими військовими ідеями.

З усього зазначеного видно, що радянська військова доктрина в 20. рр. мала характер наступальний і що одним з її основоположників, і майже чи не найвидатнішим, був Фрунзе. Однак з поданого матеріалу не можна зробити висновків про те, як, яким чином більшовики гадали здійснити на практиці свої військові ідеї.

Читачам на Заході, що звикли до сприймання ідей військових доктрин у вигляді чітких конкретних форм, відразу кидається в очі відсутність останніх в поглядах радянських військових теоретиків і в наші часи. Відсутність стрункої системи в їх трактуванні радянської військової доктрини „яблуком розбрату“ між військовими теоретиками Заходу і Сходу. Полеміка, що розгорнулася на наших очах між західними та радянськими військовими теоретиками, по суті полягає в спорі про те, існують чи ні так звані „радянська військова доктрина та радянське воєнне мистецтво“.

На Заході прийнято положення, що кожна військова доктрина повинна обов'язково передбачати військові цілі, себто, головні військові об'єкти ворога, від поразки яких залежить успішний результат війни, а також і способи їх поразки. До Наполеона I прагнули зберегти збройні сили, вживали більше хитрощів для досягнення цілей, застосовували погрози, займались переговорами, провадили маневри на комунікаціях ворога з метою відтягування військ від баз постачання, захоплювали ворожу територію, кріпості. Бій в відкритому полі застосовували дуже рідко і то в разі крайньої необхідності.

Наполеон I, навпаки, не уникав зустрічі з військом ворога, а прагнув їх з наміром як можна швидше розбити його збройні сили і тим самим розчистити шлях до ворожої столиці. Мольтке (начальник генерального штабу німецьких військ в франко-прусській війні 1870-71 рр.) успадкував ідею Наполеона I про знищення в першу чергу збройних сил ворога, але вніс в воєнну теорію нові погляди, що відповідали вимогам часу техніці, тодішньому становищу Німеччини як нової сильної держави). Наявність залізниць сприяла здійсненню стратегічного замислу в відношенні мобілізації та швидкої концентрації військ в прикордонних смугах перед початком бойових дій в короткий строк. В свою чергу, швидко проведена мобілізація військ дозволяла своєчасно виконати план війни щодо концентрації та стратегічного розгортання військ на початку війни. За Мольтке, це і зумовляло успішний хід кампанії на початку війни. Більше того, про те, яке велике значіння надавав Мольтке питанням зосередження військ на початку війни та їх правильному стратегічному розгортанню, можна гадати з таких його слів: „Навряд чи, — казав він, — можна під час кампанії виправити помилки, що були допущені при первісному зосередженню (військ — С. Г.)“. Шліффен, що був начальником генерального штабу німецької армії перед війною 1914-18 рр., наслідуючи ідеї Мольтке, тільки відозмінював план війни. Так, Мольтке планував наступ на Францію через її східні хордони (Вогези), а Шліффен намічав нанесен-

ня головного удару по французькій армії через терен нейтральної Бельгії. Німецький генштаб гітлерівської Німеччини ще далі модернізував цей план Мольтке-Шліффена, пристосовуючи для цього війська нового ударного типу — танки та авіацію.

Французи після поразки в війну 1870-71 рр. перейшли до доктрини, яка воскрешала ідеї Наполеона I про рішучість воєнних дій, намагання як можна скорше знайти армію ворога та розбити її в першому бою на голову, і одноразово пов'язували їх (ідеї Наполеона I) з методами організації війни Мольтке. При цьому треба зазначити, що французи, в лиці свого генерала Фоша, переймали від Мольтке тільки його методи підготовки до війни. Самого ж Мольтке, як полководця, а не штабного теоретика, французи не визнавали. Генерал Фош, в праці про війну 1870 р. під назвою „Про ведення війни“ на голову, і справедливо, погромив Мольтке, за керівництво війною.

Коли ж війна 1914-18 рр. в зв'язку з надмірним посиленням військ вогневими засобами, показала неспроможність доктрини 19 го століття щодо розрішення воєнних проблем, то французи, урахувавши свою слабкість в порівнянні з тим же самим потенціальною противником — Німеччиною, прийняли доктрину стратегічної оборони.

В історії воєнно-теоретичної думки західних держав було висунуто багато різних теорій — теорії „малих професійних армій“, „блискавичного характеру майбутньої війни“, „самостійної повітряної війни“, теорії „морської сили“. В наші часи популярна ідея „повітряно-атомного бліцкрига“. Треба визнати, що західні воєнні керівники приклали багато зусиль для розробки більше досконалих засобів ведення війни. Не можна заперечити, що при розгляді питання конкретного ведення воєнних дій, вони виходили з об'єктивної дійсності, але одноразово можна вказати на те, що у всіх їх теоріях помітна тенденція до відшукування якихось особливих засобів боротьби, якихось „рецептів“ збройної боротьби, що дійсно забезпечують перемогу.

Не вдаючись до аналізу перерахованих доктрин та теорій, все ж таки можна констатувати в них наявність виразної системи, чого не можна сказати про доктрину Радянської Армії ні в 20 рр., ні тепер. Справді, про що говорять відомі вже нам положення теорії Фрунзе про рішучий і активний характер стратегії і тактики Червоної Армії, про рішуче запровадження наступу? Адже і стратегічне розгортання німецької армії в війну 1870-71 рр., і план Шліффена, як пізніше і наступальної операції гітлерівської армії, також були основані на ідеї рішучого наступу. Навіть ідея стратегічної оборони не виключала наступ в заключній стадії війни.

Які ж воєнні цілі ставив Фрунзе Червоній Армії? На нараді командного складу військ України він добився прийняття в тезах його формулювання про те, що перемога на війні здобувається в результаті знищення організованої збройної сили ворога та завоювання його життєвих баз. Захоплення основних господарчих районів на ворожій території сприяти-

ме підризу економіки ворожих країн і приведе до зламу спротиву їх армій.

Як бачимо, тут є дещо нове в порівнянні з цільовими настановами воєнних теоретиків 19-го і початку 20-го століть, але нема жадної вказівки, крім загальних фраз про рішучий наступ, про те, як, яким засобом добитися розгрому ворожої армії. І навпаки, у західних воєнних теоретиків можна знайти щодо цього прямі вказівки. Наполеон I хотів вигравати війну одним боєм, Мольтке прикордонною битвою на початку війни, теоретики білкрига — вживанням модорних засобів (авіації, танків, атомної зброї і т. д.). У Фрунзе нема прямих вказівок про це, хіба прийняти в рахунок його слова про взаємодію всіх родів зброї. Але це більше відноситься до тактики, а не до питань доктрини. Майже це саме можна сказати і про сучасних воєнних теоретиків в СРСР.

Однак, Фрунзе вперто захищав погляд про перевагу Червоної Армії і її організації як армії нового типу. За ним, Червона Армія була армією диктатури пролетаріату (советської держави). Звичайно, не можна не погодитись з тим, що в питаннях політичному, а частково і в організаційному, вона дійсно була армією нового типу. Але питання про її чисто воєнні основи недостатньо висвітлені в советській воєнно-теоретичній літературі, бо більшовики насамперед роблять наголос на твердженні, що кожна воєнна наука є наукою партійною. Питанням же чисто воєнного характеру вони надають підсобне значіння. Іншим словом — воєнна наука це є соціальне замовлення, а воєнне мистецтво лише засоби його виконання. Тому вони чітко розділяють поняття про воєнну науку та про воєнне мистецтво і не змішують їх до купи.

Натомість, на Заході не розрізняють так чітко воєнну науку від воєнного мистецтва, бо західні воєнні теоретики підходять до розрішення воєнних проблем з точки зору позапартійної, об'єктивної, в наслідок чого воєнне мистецтво набуває характеру практичної сторони воєнної науки. А поскільки збройна боротьба має об'єктивні закономірності (кількість і якість військ, зброї, ступінь технічно-економічного розвитку країн, якість військової організації їх і т. д. і т. п.), то в конкретному змісті советської і західної воєнної науки є чимало схожого і загального. Власне кажучи, це останнє і служить основою твердження західних воєнних теоретиків про те, що більшовики нічого нового не внесли в воєнну теорію. А партійне значіння воєнної науки, як і марксизм взагалі, відомо, що на Заході не визнають.

Проте, такий підхід західних теоретиків щодо советської воєнно-теоретичної думки не можна визнати задовольняючим. Так само не можна оправдувати теорію більшовиків про перевагу їх воєнної науки над західною. До розрішення цього спору між Заходом та Сходом (що є частиною так званої „холодної війни“) треба підходити з іншими критеріями, а власне — не виходити від признаних на Заході положень про війну, які потребують також перегляду (не секрет, що „холодна війна“ вже піддана ревізії) і не ґрунтуватись на соціальних догмах більшовизму, а розглядати проблеми війни тільки

в зв'язку з реальними можливостями в воєнному, політичному та економічному відношеннях тієї чи іншої країни.

Нам відомі причини прийняття французами оборонних способів збройної боротьби, а німцями ідеї „блискавичної війни“. Найбільше цікавими для нас будуть дії німецької армії починаючи з 1870 р. і до наших днів. Не дивлячись на зміни способів і засобів ведення війни, що було викликано ростом техніки, в німецькому генштабі завжди панувала лише одна ідея проведення війни — ідея попередження супротивника в зосередженні і розгортанні військ на початку війни. Така ідея передбачувала проведення війни в максимально короткий строк і вимагала ретельної підготовки до війни, в складанні всеохоплюючих і точних планів зосередження та розгортання військ в початковій фазі війни. Від успішно проведених мобілізацій і зосередження військ залежно своєчасне стратегічне розгортання, заодно і успіх початкової кампанії війни. В війнах, що розраховані на короткий строк, власне початкова фаза війни з'являється головною. В цьому і полягає смисл слів Мольтке про недопустимість помилок при первісному зосередженні військ. Тому німецька воєнна машина і славиться своєю точністю і продуманістю до дрібниць.

Однак ставка на короточасові війни з досягненням рішального успіху в початковій фазі війни не могла мати місця в советській воєнній теорії з таких причин:

1. Більшовики прекрасно розуміли вигоду первісного зосередження військ в масовій кількості, але вони ніяк не могли цього зробити раніше своїх передбачуваних противників, бо великі простори СРСР, відсутність добре розвинутої сіті залізниць та шосе, далеке розположення населених пунктів від центрів та доріг, віддалення кордонів від центрів держави — все це стояло на перешкоді проведенню швидкої мобілізації людей та матеріяльних ресурсів.

2. Фактичний стан збройних сил на початку 20 рр., а також і всієї советської держави прирікав більшовиків на оборонну стратегію, хоч в теорії панувала ідея наступальної війни. Остання була розрахована на майбутнє. Ідею більшовиків на початку 20 рр. можна определити як розрахунок на боротьбу навмання, бо ініціатива була не в їх руках.

3. Крім того, більшовики прийшли до теоретичного висновку, що досвід війни 1914-18 рр. показав неможливість короточасової війни між великими державами.

Таким чином, більшовикам в силу необхідности приходилося на початку війни, себто, в саму критичну фазу війни за німецькою концепцією, пристосовувати дії своїх військ до дій військ ворога. Коротше кажучи, вони свідомо йшли на віддання ініціативи на початку війни ворогові.

В світлі такого трактування питання, советська концепція буде діаметрально протилежною німецькій. Якщо для німців рішачою фазою війни була її початкова фаза, що повинна була відзначатися наступальним характером, то для більшовиків вона була тільки підготовчою і мала оборонний характер. Якщо для німців наступна за початковою фаза була фазою,

коли вже здійснювався замисел війни і захоплювались воєнні об'єкти (столиці, промислові центри), з втратою яких для ворога збройна боротьба губила смисл, то для большевиків власне ця фаза з'являлась фазою рішучих боїв. участь в яких повинна була прийняти повністю відмобілізована Червона Армія.

Залишення за ворогом ініціативи на початку війни і при наявності сучасних ударних родів зброї (авіація, танки) та при недостатній організації оборони кордонів таїть в собі велику небезпеку для тієї сторони, що вибере собі таку стратегію. Це підтвердилось в літню кампанію 1941 р. на східному фронті. Та й взагалі дуже спірно, чи можливо успішно боротись з слабими силами проти ворога, що розгорне на початку війни всі свої сили і всю сучасну техніку. Недарма деякі советські маршали, враховуючи найновішу атомову зброю, попереджують про смертельну небезпеку від раптового нападу на початку війни. Недарма сучасна західноєвропейська воєнна література насичена ідеями тайної підготовки до наступної війни.

Звичайно, большевики дуже добре це знають, але і зараз вони дотримуються ідеї старої стратегії — ідеї війни резервів з поступовим введенням їх в дію. Так само і на Заході залишились старі ідеї, за якими основним законом війни з'являється одночасне напруження всіх сил, бо закон стратегії вимагає бути найсильнішим в цілому. А для цього треба тримати всі сили зосереджено і особливо на початку війни. Тому виходить так, що противники залишились в основному на старих теоретичних позиціях, якщо не рахувати поправок, викликаних технічним прогресом.

Вище було зазначено, чому на Заході віддають перевагу ідеї короткочасної війни. Правда, раніше це була ідея німців. Тепер, коли на їх боці такі потуги, як Америка, Англія та Франція, то здається, що нема потреби в обов'язковій перемозі над армією большевиків на початку війни, бо ресурси і можливості цих держав невичерпні. Однак, в силу різних причин, на яких нема потреби зупинятись в цій статті, на Заході прийнято рішення, або до нього більше схильні, що якщо й починати війну з ССРСР, то починати її з такими силами, які б переважали сили большевиків на початку війни. Звідціль і корні західної теорії про „одночасне напруження всіх сил“.

Большевики знають про небезпеку війни з таким сильним ворогом, що матиме не тільки перевагу в силі на початку війни, але й буде забезпечений ресурсами на довгі роки війни, але в силу обставин змушені розраховувати на „війну резервів“. Правда, в своїх теоретичних обґрунтованнях вони виходять з таких положень, як визначення основного напрямку, на якому нанесення головного удару дасть найкращий результат, що на всьому фронті не можна бути однаково сильним, і т. д. і т. п. Однак обставини, що зазначені вище, змушують большевиків відкидати західні теорії як теорії, що непридатні в умовах не тільки в 20 рр., а навіть і тепер. Правда, в наші часи Советська Армія це не армія 20 рр., а армія, яка має не тільки досвід перемог над найкращою

в світі в 40 рр. німецькою армією, але й зброю, якої вже на Заході побоюються. Проте, географічне становище ССРСР, протяжність його кордонів, слабша за західну (покищо) промислова потужність, слабкість його союзника Китаю — ось ті причини, що спонукають советські воєнні кола дотримуватися стратегії відшукання напрямку головного удару та війни резервів: вдарити не з однаковим напруженням по цілій лінії фронту, а в одному такому місці, що приведе до захитання ворожі сили. При цьому треба зазначити, що, за большевицькою концепцією, одного удару, який би він не був міцний, не досить для завершення всієї кампанії. Для повного розгрому ворога потрібні чисельні послідовні удари.

При такому підході до розгляду воєнних концепцій погляди про „класичність воєнних теорій“ відпадають, бо фактично всі вони виникають на основі тільки тих можливостей, які мають ті або інші держави. Доктрина німців про проведення короткочасної війни була найкращою для німецької держави. Німцям приходилося йти на все, аби здобути перемогу в найкоротший строк, бо інакше вони не могли перемогти. Крім того, на німецьку воєнну концепцію впливала і державна політика Німеччини, що приводила до ізоляції останньої. Боротьба в умовах ізоляції, звичайно, вимагала таких способів і методів, які б сприяли її швидкому закінченню. В силу цих всіх умов і виникла у німців теорія „бліцкригу“. Така концепція німців безумовно була пов'язана з ризиком, але іншого для них виходу не було.

Сучасна воєнна концепція Заходу в цілому нагадує концепцію „блискавичної війни“. Розгляд її не входить в завдання цієї статті. Однак, можна сказати, що і вона ґрунтується тільки на можливостях, що є в розпорядженні Заходу. Можна також припускати, що елемент „ризик“ тут вже не відіграватиме такої ролі, як це було для німців, бо Захід покищо сильніший у всіх відношеннях за Схід, тоді як німці були слабшими за своїх противників.

Як бачимо, питання стратегічного розгортання не могли бути розрішені большевиками заздалегідь до війни, і так само, як і генштаб старої російської армії, вони планували і планують проведення мобілізації і зосередження військ на довгий час, розраховуючи на довготривалу війну. А поскільки ініціатива на початку війни буде не в їх руках, то вони не надають такого значіння плянам, як це роблять на Заході. Цілком зрозуміло, що большевики не в спроможності передбачити хід подій, коли їм прийдеться на початку війни боронитися. І навпаки, на Заході повинні розраховувати все до дрібниць, аби потім не ламати голову над воєнними проблемами в той час, коли треба діяти.

Таким чином, можна усталити деяку паралелю в воєнній доктрині большевиків в часи після громадянської війни і тепер. Після громадянської війни сусідами ССРСР були Польща та Румунія, генштаби яких знаходились під цілковитим впливом французьких воєнних ідей. Тому в Червоній Армії все було скеровано на напрямку протидії французькій воєнній системі. Війська тренувались на „проривах укріплених позицій“. Взагалі в 20 рр. Францію вва-

жали воєнним гегемоном в Європі, і боротьба проти її воєнної концепції була основною темою в Червоній Армії. Та й сама боротьба Фрунзе з Троцьким по суті полягала в розрішенні спору про придатність чи непридатність воєнної французької концепції. Прийняття останньої означало для Фрунзе і для компартії відмову від наступальної концепції. Фрунзе, освоюючись частково на досвіді громадянської війни в СРСР, шукав шляхів розрішення проблеми виводу війни з „позиційного кута“, до якого завела перша світова війна. Шукали їх і німці, і до їх голосу прислухались і в Червоній Армії, але тоді ще більшовики не були в змозі передбачити, до яких висновків придуть німці.

На закінчення можна сказати, що Фрунзе був дійсно одним із головних основоположників якщо не самим головним, советської воєнної теорії і фактичним організатором советських збройних сил в першій половині 20 рр. В основу його теорії були положені дві сторони — політична і воєнна. Політична визначала призначення і завдання Червоної Армії, воєнна була заснована на досвіді першої світової та громадянської війни. В царині стратегії він був прихильником наступу. З досвіду першої світової війни він використав положення про масування вогневих засобів і військ, що відбулося у всіх порадах з тактики. Групова тактика і визнання за технікою першостепенного значіння також були їм узяті з досвіду першої світової війни.

З досвіду громадянської війни в Червоній Армії були унаслідковані положення про рішучий напрямок в наступі і про рішучий момент його. Великий вплив тут зробила більшовицька теорія партійної стратегії і тактики, ідея прориву на флангах з вживанням масованої кінноти, політична робота і методи комплектування армії, що були засновані на підрахунку політико-морального складу військ.

Теорія Фрунзе, однак, не була закінченою. Він дуже рано і досить загадково вмер (від операції в 1925 р.). Та й досвіду він мав не дуже багато. Висунувся він на видне місце в керівництві Червоної Армії в кінці громадянської війни. Цьому сприяли не тільки його властиві риси здібної, енергійної людини, жадаюба знання, але й те, що він став на точку зору супротивників Троцького, головним чином Сталіна.

Власне кажучи, було б несправедливо при-

писувати Фрунзе авторство всіх воєнних теорій. Помимо Фрунзе, в керівництві Червоної Армії в роки революції, і в значно більшому ступені ніж Фрунзе, приймали участь такі офіцери старої російської армії, як полковник генштабу Каменев, Тухачевський, Єгоров (майбутні маршали). Цілий ряд старих генералів працювали в штабах та воєнно-учбових закладах, розробляли теорії воєнного мистецтва (Свечін, Верховський та інші). Цілком зрозуміло, що Фрунзе учився у них, але перебувавши під впливом ідей Маркса-Леніна, підходив до розрішення проблем в воєнній справі з точки зору інтересів і цілей „пролетарської революції“. Будучи в цьому питанні підтриманим Сталіним, який не любив воєнних спеціалістів старої армії, Фрунзе намагався поєднати воєнні теорії з марксо-ленінськими. В цьому його перевага над чисто воєнними теоретиками. Можна припускати, і це майже безпомилково, що сам Фрунзе не видумував воєнні теорії, але прийняв найбільше раціональні з них від старих спеціалістів, головним чином від полковника Каменева, який вважався самим найкращим спеціалістом в генштабі Червоної Армії. Заслуга Фрунзе полягала в тому, що завдяки своїй знаттєлюбності, великій працездатності, він був першим партійним теоретиком воєнного мистецтва. Тому він і висунувся на посаду головного керівника Червоної Армії після закінчення громадянської війни.

Відсутність опублікованих матеріалів щодо діяльності старих спеціалістів в Червоній Армії безумовно шкодить справі вивчення доктрини Червоної Армії. Тому приходить звертатись до публікацій Фрунзе, досить чисельних. Приймаючи на увагу високе становище Фрунзе, в Червоній Армії, можна припускати, що погляди його відбивали дійсну точку зору полковника Каменева, Тухачевського, Єгорова. До цього треба додати, що ці старі воєнні спеціалісти були антитроцькістами і противниками модерних західних воєнних теорій. Тухачевський навіть був членом партії з початку революції.

Взагалі треба зазначити, що на розвиток воєнної теорії в СРСР на початку 20 рр. негативно впливав брак нових досвідчених воєнних теоретиків, доказом чого буде те, що в ті часи твори західних воєнних теоретиків в СРСР публіковались, але критики на них було дуже мало.

Олекса ВЛИЗЬКО

МАТРОСИ

Загартовані сонцем, вітрами,
Перепливши незнані світи,
Ми не маємо стежки і брами, —
До якої прийти.
Серце кинувши в шторми і штили,
Ми в обличчя плюєм сатані

І незрушно на тонни, на милі
Розраховуєм дні.
Наша зброя — гартований кортик,
Наші думи — морський бурецивіт,
Наше серце — у чорному порті,
Де цвіте антрацит!

3 життя Легіону Симона Петлюри

2. лютого 1957 р. в м. Манчестері (Англія), відбувся Третій черговий з'їзд Крайової Організації Легіону Симона Петлюри.

В обширному звіті, серед іншого, було відзначено зріст Крайової Організа-

ції ЛСП на 15,5%, заснування трьох нових місцевих відділів за 1956 р.

До найпердовіших місцевих відділів у ділянці широко розвиненої діяльності зачислено відділи в Олдгемі, Болтоні, Бредфорд та Стокпорті.

РЕЗОЛЮЦІЯ

**Третього чергового з'їзду Українського Антикомуністичного Об'єднання
Колишніх Військовиків Советської Армії — Легіону Симона Петлюри,
що відбувся 2. лютого 1956 р. в Манчестері, Англія**

1. Підсумувавши діяльність крайової Організації Легіону Симона Петлюри за час від минулого з'їзду, 3-й черговий з'їзд констатує:

Сучасна міжнародна політична ситуація, становище уярмлених Москвою народів, а зокрема українського народу ставить членство Українського Антикомуністичного Об'єднання Колишніх Військовиків Советської Армії — Легіону Симона Петлюри — перед винятково важливими з погляду національно-визвольної боротьби завданнями.

Революційні виступи в Берліні, Польщі та Угорщині є передвісниками дальших бойових чинів усіх поневолених Москвою націй за своє державне усамостійнення.

2. Кремлівська пропагандна проти культу особи й проти сталінізму в керівництві советською імперією, а з тим, ніби, й зміна у внутрішній та зовнішній політиці Москви, з одного боку, і свідчення того, як Кремль недавно розправлявся з національно-визвольними рухами в Східній Європі, з другого боку, як і підступне агресивне втручання в країнах Далекого та Близького Сходу, — останнім часом спричинили зміни та викристалізування політики більшості держав вільного світу, а з цим і сподівану більшу рішучість дій проти загарбницьких намірів советів.

Членство Легіону Симона Петлюри вітає зріст спротиву серед західньо-демократичних держав супроти тенденцій московсько-комуністичного панування.

3. Наслідкування марксо-ленінської теорії комуністичною партією Советського Союзу неминує провадитиме й надалі до намагань здійснення гасел «революція в усьому світі», а це так само неминує приведе до вибуху третьої світової війни.

Ця війна може бути виграна чи програна вільним демократичним світом найперше від того, чи вчасно цей світ

стане по боці національно поневолених народів на всьому просторі сучасного СССР та підтримує національно-визвольні рухи в тих країнах.

4. Ми віримо в Бога, а тому ми є природними союзниками всього віруючого людства й непримиренними противниками безбожної системи, що її під сучасну пору фізичною силою накинено нашому віруючому Народові.

5. Не зважаючи на винятково складні обставини діяльності нашого Об'єднання в умовах чужини, в обставинах, часто несприятливих для нормального існування та розвитку емігрантських організацій, все ж завдяки патріотично відданій і саможертвенній праці передового членства Легіону, КО ЛСП поважно зросла, як під оглядом кількісним, так і під оглядом військово-політичного виховання членства та всезростаючої популярності Легіону Симона Петлюри серед широких кіл українських колишніх військовиків, які досі ще не виявили зацікавленості в інших українських організаціях.

Наше об'єднання оточене масами українського громадянства, що симпатизує меті й завданням ЛСП і включене в ряди членів-добродіїв.

6. Крайова Організація Легіону Симона Петлюри у Великобританії, як і в цілому світі, визнає за єдиний Український Державний Центр тяглість уряду Української Народньої Республіки, що ним на чужині є Українська Національна Рада.

Членство Легіону всебічно підтримувало й буде підтримувати свій Державний Центр — УНРаду.

Крайова Організація ЛСП вітатиме посилення діяльності Державного Центру й закликає до єдності й підпертя УНРади всіма українськими політичними, громадськими, військовими й культурними організаціями на чужині.

Ми свідомі того, що українська полі-

тична еміграція, якщо вона буде організована й сконсолідована під керівництвом єдиного законного Державного Центру, якщо вона буде готова на боротьбу проти ворога, зможе відіграти належну й історичну місто в політичній і духовній підготові українського народу до майбутніх подій, що прийдуть з часом вибуху третьої світової війни.

7. З'їзд вважає, що важливим кроком на шляху до досягнення консолідації та координації всіх визвольно-українських організованих сил на еміграції — буде щира співпраця українських об'єднань колишніх військовиків взагалі, а співпраця тих, які визнають законність екзильного уряду УНР, — насамперед. Тому з'їзд висловлюється за таку міжорганізаційну співпрацю і закликає українські об'єднання військовиків із свого боку всебічно сприяти цій співпраці.

8. З'їзд КО ЛСП вважає за доцільне й бажане проводити акції в напрямі координації активних антикомуністичних організацій у Демократичному Світі, народи яких поневолені московським червоним імперіалізмом, для досягнення єдиного протикомуністичного фронту, а з тим і ефективнішої боротьби за здобуття національно-державної незалежності своїм народам.

9. Членство Леґіону Симона Петлюри у Великобританії провадило акцію про-

ти діяльності так званого «Комітету за повернення на родину» й буде надалі поборювати всякі прояви пропаганди советських агентів для змушення емігрантів до виїзду на советську каторгу. З'їзд вітає українську пресу, яка приділяє поважне місце матеріялам викриття підступної діяльності цього «Комітету», а зокрема цінує видання спеціального часопису «Ми ще повернемося!».

10. З'їзд Крайової Організації закликає всіх леґіонерів ще пильніше стежити проти проявів антиукраїнської ворожої роботи серед української еміграції взагалі, а в рядах ЛСП зокрема. Треба й надалі бути пильними, вартунами проти проникнення в лави Леґіону ворожих розкладницьких елементів.

11. Повсякденним завданням усього членства ЛСП і надалі буде ще посиленіша діяльність для подальшої розбудови місцевих відділів, кількісного зростання лав Леґіону та закріплення досягнених успіхів.

12. Українське Антикомуністичне Об'єднання Колишніх Військовиків Советської Армії — Леґіон Симона Петлюри — повинно відіграти одну з головних ролей у політичній і моральній підготові українського народу до майбутніх вирішальних революційно-визвольних подій, а тому кожен член повинен постійно готувати себе до цих грядучих завдань. Треба готувати себе організа-

Голова ГВУ ЛСП полк. І. Коваль вручає прапор п. бун. С. Гнида, — для відділу ЛСП в Сеннелареї, п. І. Бойко читає грамоту вручення 26. 5. 1957 р.

ційно й політично, щоб у потрібний час стати в ряди високоякісних організаторів майбутньої Української Армії.

— о —

2. лютого 1957 року в Новому Ульмі відбулося засідання Головної Військової Управи Легіону Симона Петлюри. Розглянуто ряд важливих організаційних та фінансово-господарчих питань, а також узгоджено та затверджено план праці на 1957 рік. У зв'язку з заіснувавшим станом у керівництві ГВУ, зроблено перерозподіл обов'язків між членами ГВУ. Головою ГВУ ЛСП обрано п. полковника І. І. Ковалю з залишенням за ним керівництво військово-вишкільним відділом.

Головна Військова Управа ЛСП

— о —

26. травня 1957 року в Н. Ульмі (зах. Німеччина) Заходами Головної Військової Управи Легіону Симона Петлюри посвячено прапор в УАПЦеркві та за існуючою церемонією торжественно вручено відділу ЛСП в Сеннелатері-Падерборн.

— о —

Крайовою Організацією ЛСП в Австралії розгорнута широка організаційна праця. Створено нові відділи ЛСП в Перті та інших містах. Іде широкий приплив нового членства.

28. та 29. грудня 1957 року в Мелборні (Австралія) відбудеться Перший делегатський з'їзд Крайової Організації Легіону Симона Петлюри в Австралії. Крайовий З'їзд ЛСП також відзначить 5 річчя існування організації ЛСП, разом з усіма організаціями ЛСП по інших країнах. Запрошуємо все українське вояцтво та гостей взяти участь у праці з'їзду.

Всі побажання та зауваги просимо надсилати до Крайової Військової Управи ЛСП.

Організаційний відділ КВУ ЛСП

— о —

Головна Військова Управа Легіону Симона Петлюри пригадує всім легіонерам, місцевим відділам і крайовим військовим упрavam ЛСП про наближення кінця фінансового, 1957, року. Тому ГВУ ЛСП прохає якнайскорше ліквідувати заборгованість у всіх виглядах перед місцевими відділами, крайовими управами, як рівно ж і перед ГВУ ЛСП.

Заборгованість перед ГВУ ЛСП надсилати на адресу: Крайсшпаркасе,konto 3458, Новий Ульм/Д., Німеччина.

Крім цього треба листовно повідомити ГВУ ЛСП про надсилку своєї заборгованості, та за що саме, — „Штурм“, бюлетень „Легіонер“ та інше, — на адресу: Іван Коваль, Новий Ульм/Д., Індустрієштрассе 14, Німеччина.

Головна Військова Управа
Легіону Симона Петлюри

„ШТУРМ“

військово-політичний журнал
Легіону імени Симона Петлюри

Адреса редакції і адміністрації:

„STURM“ Neu-Ulm/D. Industriestr. 14
Deutschland

Набувайте „ШТУРМ“ у Місцевих Відділах Легіону Симона Петлюри
та в уповноважених і кольпортерів „Українських Вістей“

Ціна одного примірника журналу „ШТУРМ“

Австралія.	0:02:05 австр. фунт.
Австрія.	5 австр. шил.
Аргентина.	4 арген. пез.
Бельгія.	12 бельг. фрн.
Бразилія.	8 браз. круз.
Великобританія.	0:02:00 англ. фунт.
Голландія.	1 гол. гульд.
Канада.	30 кан. центів
Німеччина.	1 нім. марка
США.	30 амер. цент.
Франція.	100 франків